

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2* 30 /

HIRDETÉSEK:
4-hasabos perit per egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, szeptember 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelők: Raszkolnikov és az iskolaszék.
- Elsikkasztott önálló vámtörlet.
- A t. Ház és Jókai.
- As új államtitkár beszéde.
- A honvédek és a Gotterhalte.
- A művész tragédiája.
- A jószágigazgatóság vesérelben.
- A várnagy bünei.
- A munkások új törvénye.
- Wilson Elvira tragédiája.
- Zigány Árpádot letartóztatták.
- Csalás a tejjel.
- Csanádmegye virillistái.
- A petrossényi sztrájk.
- As orosz rémnapiok.
- A verekedő liga-elnök.
- A királytól kér késmilliót.
- Gyászmise Vásárhelyi Béliért.
- Tárcm: As ikrek. Irta: Ádám Éva.
- Csarnok: Tengeri kaland. Irta: Molnár F.

Raszkolnikov és az iskolaszék

Arad, szeptember 4.

Paralitikusnak nézték volna, ugye, ha valaki a tegnapi iskolaszéken ezt hozta volna javaslatba: A város szerezzék be megfelelő számú példányokban Dosztojevsky regényét, a *Raszkolnikovot*, s azt az iskolaszék tagjai között ossza ki tanulmányozás végett; ugye bomlott agynak hitték volna az illetőt? Pedig, ha lett volna ilyes valaki, csak azzal a föltevessel árult volna el ferde észjárását, hogy az iskolaszék tagjai ilyen írásművet tanulmányozni hajlandók lennének; egyébként azonban a Raszkolnikovnak, ennek a keserű tollal megirt

oros regénynek sok köze volt a tegnapi iskolaszéki üléshez.

A *Raszkolnikovnak* — az iskolaszéki tagok és más tájékozatlanok kedvéért el kell mondanunk — az a problémája: joga van-e a tudományhoz, a tudáshoz annak, a ki az arra vezető uton a hidpénzt és a vámot nem tudja megfizetni? A probléma ott elrettentő dologban csúcsosodik ki: a hős gyilkol, hogy tanulhasson. A sors igazságtalanságát, hogy tőle, a ki tudásra volt hivatva, az ehhez szükséges anyagiakat megtagadta, ezzel az erőszakos móddal torolta meg. A probléma második része nem tartozik a tárgyhöz; az iskolaszéki tagoknak, a gyöngeszívű, békés polgároknak nem kell tehát attól tartani, hogy véresre festett rémképekkel fogjuk izgatni őket. Ide csak a probléma első részét idézzük.

Van-e joga a tudáshoz annak, a kinek nincsen pénze? Az aradi iskolaszék azt mondja: nincs. Ugyanakkor, a mikor kirakatba teszi a negyedmilliót, a melyet a nemes város áldoz a tanügyért, ridegen azt mondja egy szegény leánynak: ha tanulni akar, tessék a tandíjat megfizetni. E határozat után pedig joggal várhatja az iskolaszék az elismerést: valóban, dacára e negyedmilliónak, kitűnően ülnek a város tanügyi garasain.

A dolgot véletlenül érdekessé teszi, hogy a tandíjmentességet Leitner Győzőnek, a bünei miatt hivatala-vesztett postafőtisztnek felesége kéri az egyik leánya

számára, a kit a polgári leányiskolába akar járatni. A szerencsétlen családnak ezen a leányon kívül még hét gyermeke van. Az iskolaszék Leitner Győzőné kérelmét elutasította.

El. Mert a verehrte Schulvorstand — bocsánat, de az olyan testületet, a hol ilyen spiszbürger módon gondolkodnak, csak német szóval lehet jellemezni — abban a fölfogásban van, hogy a polgári leányiskola a jobb módú családok fényezéséhez tartozik. Szegény embernek elég, ha az elemi iskolát végigjárják a leányai. A gazdagabb ember elvégezteti vele a polgári, vagy a felsőbb leányiskolát; egyrészt, hogy a leány az általános műveltséghez dörgölődjék, másrészt meg, mivel ilyen korban nem is jó, ha a leány egész nap odahaza van. Ezért végigjáratnak vele négy, vagy hat osztályt. Némelyik leány — virtusból — azt is megteszi, hogy leteszi a tanítónői vizsgát. A vége mindannyival az, hogy férjhez megy és a háziasszonyi teendők mellett elfelejti, a mit tanult.

Az iskolaszék ezzel a gondolkodással ép egy félszázaddal van mögötte 1906-nak, a jelennek. Vagy ha az iskolaszék a jelenben él, akkor valami titokzatos hályog üledett a szemére; attól nem látja a mai társadalomban a kenyérkereső és a kenyérkereset felé tóduló nőknek egyre növekvő tömegét; a fülük pedig érzéketlen a feminizmusnak mind jobban kiáltó problémáival szemben. Az iskola már a

Az ikrek.

Irta: Ádám Éva.

Sokszor olvastam: édes illat. Még többször gondoltam arra: milyen lehet az. Most tudom. Mikor meghal a virág: akkor a legédesebb az illata. Nekem az illat fáj. Füstöl leányt juttat eszembe: aki nem boldog. Én se vagyok az. Hs többé nem is tudok hinni abban. Lehunyom a szememet. A rezedárdó haldoklik... Megölte a forró láz. Nincs könye az éjszakának, a mely megsiratná. Nekem nincs könyem. Miért is volna. Lenne-e mit siratnom vele? Nem vesztettem-e el mindent? Hát kacagok. Egyre megy. Egy verset olvastam egyszer. A hóról, a mint ringva rengve, álmodozva hull. Jól esnék nekem, ha ez az álmodozó lágylehér hó: egyszerre sűrűn kezdene hullani... hullani... Miért? Hadd látnám, mint temet el ezer és ezer illatozó virágot. Hadd látnám, hogyan fagy rá a mosolygás illatos ajkukra. Ezt jó lenne most látni. Így és ilyen egyszerre halt meg bennem is a lélek.

Szentimentális vagyok? Pedig azt ki nem állhatom. Dől van. Azt sem állhatom ki. Mert az magaslát és központ: ahonnan csak hanyatlak az erő. Ha az élet, ha a lélek elvesztette rugalmas, dacos erejét, beáll az éjszaka. Éjszaka!... Olyan jó ezt lehunyt szemmel sokszor, sokszor elmondogatni. Csak már hánának meg a kacagó rezedák... Sietek. Sietek

valahová: hátha elmaradna az emlékeimből. Ő. Régóta szeretem. Az első perctől, hogy idejött.

Testvéremmel beszélünk róla. Ő is tudja, hogy engem megcsókolt: én is tudom, hogy őt megcsókolta. Én nem is haragszom ezért; pedig ez nem becsületes dolog tőle. Azt hiszem, hogy mikor megcsókolt, úgy viselkedtem, mint egy finom gondolkodású úri leányhoz illik.

Szinte üldöz az a jelenet. Nagyon kínos dolog finom lelkű leánynak, ha a férfit zavarnak látja. Ugy fáj ez nekem. Nagyon fáj. Valakinek szeretném elcsókolni.

Ugy érzem, mintha megsértettem volna őt: pedig a büszkeségem, csak az tiltotta, hogy vissza nem csókoltam. Ezt a testvéremnek se vallottam be. Oh, be fáradt a lelkem... Csak hullana, csak hullana már álmodozva a nagy hópehely. Gyűlölöm a hervadó, haldokló rezedát... Benne sir az illatában az elszálló boldogság. Sietek...

A fiatal leány tényleg nagyon siethetett, hogy a kert asztalán, a lugasban felelte ezt a bájos írást: naplójegyzetét. Még a tinta se száradt föl a panaszos, mélabus toll hegyéből: mikor elmélyedve, mosolygva és mégis remegve olvasta egy férfi a közvetlen és őszinte sorokat.

Hm... nem értem, — dünnyögte magában a férfi. Szeretne valamelyik engem? Eppen utrakészen állok, ebben az órában szándékom am elutazni. Tegnap csókoltam meg a

két leányt és oly megvető, rideg fölönnyel utasítottak vissza. És ma ez a naplótörredék? Nem utazom el, amíg nyitjára nem jövök, hogy melyik írta.

Sajátságos figurája vagyok én a sorsnak! Idevetődtem egypár hétre barátom birtokára. Pihenni akartam; szökni a világ elől. Itt találom a barátom két nővérét. Ikertestvérek. A megszólalásig hasonlítanak egymásra, még az írásuk is ugyanaz. Beleszerettem valamelyikbe a legkomojyabban. De hogy melyikbe, azt csak az isten tudja.

Ha némán egymás mellett van a két leány: sohase tudtam volna határozott választ adni, melyiket szerettem jobban. Valami babonás szeretet volt ez. Nekem mindakettő kellett volna. Szerettem volna úgy, amint egymás mellett álltak: egyszerre öibe kapni őket és futni, futni...

Ha külön-külön beszéltem velük, akkor láttam, hogy óriási különbség van közöttük; anélkül, hogy az ikrek lelkiharmoniját megzavarná. Egyik gyermek volt: naiv, édes, merengő, bizó lélek. Minden szava visszatükrözi lényét. Azt hiszem, örültem szerelmes vagyok bele. Ő maga: hol csalogatott, hol megfélemlített. Mindezt azonban oly gyermekes bájjal tette, hogy még jobban magához kötött vele. A neve: Élla.

A másik lány? Zárkózott, hallgatag lélek. A neve: Illa. Valami titokzatos, valami rejtelmes van benne. Folyton tüzelte a fantáziáját: hol lakik a lelkében? Olyan volt, mint egy al-

nők nagy tömegének nem a konvenciók műveltség kelléke, hanem ut az életfenntartáshoz. Azok a nők, a kiket a hozomány hiánya megfoszt a családi élet biztos kilátásától, — vagy a kik nem számíthatnak arra, hogy a leendő férjük keresete az egyre dráguló világban elég lesz-e a tűzhely főtartásához, — szükségét érzik annak, hogy a kenyérszerzés mesterségeivel megismerkedjenek.

S vajjon a jelen esetből uri szokásból akarná Leitner Győzőné a leányát taníttatni? Nem ismerjük az ügyet; azt se tudjuk, hogy most kezdené-e el az iskolát, vagy pedig folytatni akarja, de a család nem bírja a tandíjat fizetni. Az azonban kétségtelen mindenki előtt, hogy a szerencsétlen család, amelynek feje súlyos botlása, bűne miatt állását és becsületét veszítette, csak egy ok miatt akarhatja taníttatni a leányt: hogy az idővel kenyérkereső pályára lépjen s egyik fenntartója legyen hozzátartozóinak. De ez persze, szintén nem megy — ingyen.

Ez nem a könyörületesség kérdése. Ha holnap valaki — amit szinte valószínűnek tartunk — nyíltan vagy névtelenül felajánlja a leány tandíját, amelyet az iskolaszék nem enged el: a leányon mindenestre segítve van, de az ügynek szégyene nincs elintézve. S nincs változtatva azon a falusi bölcseségen, hogy ma, a mikor tudósok és politikusok az általános ingyenes iskolázatásért harcolnak, amikor a nők kenyérkeresetének megkönnyítése nemcsak társadalmi, hanem állami feladat is: akkor Arad városa nem enged be egyik iskolájába egy leányt, aki a kenyérkeresethez tanulni szeretne, de véletlenül teljesen vagyontalan.

Ha pedig az iskolaszék tagjai azt mondanák: „hja, menjen az a leány varrni, masamódleánynak, probirmamzell-növendéknek, bolti elárusítónak, himzőleánynak”, — akkor tessenek a gimnázium kapuiba állni, s a tandíjmentességet kérő gyerekeknek azt mondani: „ti pedig, akik nem tudtok fizetni, ne legyetek ügyvédek, mér-

nőkök, vagy hivatalnokok, hanem keresetek más pályát, amely kevesebbe kerül!” Amíg az iskolaszék nem tudja, hogy annak a leánynak nincs hivatottsága az iskolázott pályára, — addig nincs joga a vagyontalanság címén azt onnét kirekeszteni.

Az ilyen dolgokat helyre kell ütni s gondoskodni kell arról, hogy a jövő ilyenek ismétlésével az iskolaszéket ne blamirozza. Ha a pénz érezni tud: az a hetvenkedve említett negyedmillió pirulni fog azon garasok miatt, amelyeket sajnáltak valakitől, aki szegény és — hallottak ilyet? — mégis tanulni akart. +

Elsikkasztott önálló vámterület.

Fél tőle a kormány.

A szegedi kongresszus titkaiból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A szegedi iparpártoló kongresszus botrányai még mindig foglalkoztatják a sajtót. Kitént és ismételve beigazolást nyert, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter és az ő képviselőjében *Szterényi* József államtitkár nem engedték tárgyalatni az önálló vámterület kérdését. *Obláth* Lipót szegedi törvényhatósági bizottsági tag tegnap a *Szegedi Híradó* szerkesztőjével véletlenül találkozott és a következőket mondotta neki:

— A szegedi iparpártoló kongresszus lefolyásáról látom, hogy a *Szegedi Híradó*-nak teljesen igaz volt akkor, amikor a kongresszus előkészületeinek kullszatitkált a nyilvánosság előtt leleplezte. Tartozó kötelességem ezt önnek megmondani azért, mert csak most értesültem arról, hogy egy általam provokált vitával akarták hivatalos oldalon bebizonyítani azt, hogy a szegedi iparpártoló kongresszuson igenis szó volt

az önálló vámterületről. Azt akarom önnek elmondani, hogy miért volt szó ezen tárgyról a szegedi kongresszuson és hogy milyen körülmények közt került szóba ott az önálló vámterület kérdése.

Báró *Bánffy* Dezső urral együtt hallgattuk a kongresszus általános osztályának tanácskozásait. Ezen a tanácskozáson egyszerre csak egymásra néztünk és csodálkozással konstatáltuk, hogy itt tücsököt-bogarat beszélgetnek, de az önálló vámterület kérdéséről nyilatkozni, ugylát-szik, senki sem akar.

Miután ezt megállapítottuk ketten, én azt mondtam báró *Bánffy* Dezső urnak, hogy ő figyelje csak tovább az itteni tanácskozásokat, én majd átmegek addig az ipari osztály tanácskozásaira, hátha ott mégis csak megemlékeznek az önálló vámterületről. Atmentem és csodálkozással hallgattam, hogy itt is mindenféle érvelést felhasználnak az iparpártolás mellett, csak éppen az önálló vámterületet nem követeli senki.

Emiatt nagyon fel voltam háborodva és szólásra jelentkeztem. Egyenesen azt indítványoztam: mondja ki a szegedi kongresszus ipari osztálya, hogy az iparpártolásnak legcélszerűbb és egyetlen valódi eszköze az önálló vámterület és ezért a vámsorompóknak mielőbb leendő felállítását kell követelni mindenféle politikai körülményre való tekintet nélkül.

Sugár Ottó, a *Honi Ipar* szerkesztője egy félórásig beszélt és érvelt ellenem, hogy az osztály ne fogadja el indítványomat. Majd *Gelléri* Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója kért szót és kifejtette, hogy azért nem kell ebben az osztályban kimondani az általam indítványozott határozatot, mert *Thék* Endrének az általános osztály tanácskozással elé terjesztett javaslatában ez már ugyis bentfoglaltatik.

En azonnal visszamentem az általános osztály tanácskozási termébe és megkerestem *Thék* Endre határozati javaslatát, melyből azt láttam, hogy szó van ugyan benne az önálló vámterületről, de nem egész határozottsággal, hanem az ismert föltételekkel és klauzulákkal körülírt föltételes önálló vámterület az, mely engem ki nem elégíthet.

Visszamentem az ipari osztály tanácskozására és még egyszer felszóltam. Kijelentettem, hogy követelem, hogy az én indítványom fölött szavazást rendeljen el az osztály elnöke; kijelentettem, hogy tudni akarom, kik azok, akik az önálló vámterületet ebben a tanácskozásban nem akarják? És miután ilyen erélyesen léptem fel, még mindig volt valaki, aki az én javaslatom ellen érvelni kezdett, de a tanácskozáson jelen volt iparosok már ekkor türelmetlenkedni kezdtek és az ellenem felsorolt érveket meghallgatni nem akarták.

Végre *Tutcsák* elnök megnyugtatót engem és a már ekkor felbredett közhangulatot, hogy indítványomat szavazásra fogja bocsájtani. Végül tényleg az történt, hogy indítványomat egyhangulag fogadta el a tanácskozás.

Igy történt az eset és hogyha akár a kormányt, akár a kongresszus rendezőt nyilvánosan megvádolják azzal, hogy az önálló vámterület kérdését a szegedi iparpártoló kongresszuson elsikkasztották és ha ezen váddal szemben a vádoltak bármelyike is azzal védekezik, hogy nem volt elsikkasztva az önálló vámterület, mert tanácskozás tárgyát képezte a kongresszuson, ez rosszhiszemű védekezés.

vajáró. Előkelő, lassu mozdulatai mint egy megelevenült mese, úgy hatottak rám. Néha örült gondolataim támadtak. Vajjon ez a két leány mindenben hasonló-e? Vajjon, ha ezeket az álmódzó szemeket egy pillanatban megcsókolnám, nevetővé válna-e?

Mielőtt megmondhattam volna, mit teszek, meg is cselekedtem. Szerettem.

A leány arca élettelennek látszott. Sem örömet, sem haragot, sem sértődést nem árult el. Szokott lassu méltósággal emelkedett föl és bement a másik szobába. Eközben úgy rémlett nekem, mintha valami elfojtott sikolyt hallanék. A leány eltűnt. Egész nap nem láttam. Mint az örült szaladgáltam. Azt se tudtam, miért keresem oly lázasan. Ide vetődtem a lugasba. Eppen tegnap ilyenkor volt. Távrolról azt sem tudtam, melyik leány vonult ide. Sirt. Egyszerre a szívemet járta át ez a hang. O sirt. O, a mosolygó, édes lény. Átöleltem és szemérről lecsókoltam a könyveket.

— Maga mit képzél? — kérdi mint egy megrádt kis galamb.

— Szeretem!

A leány valami bántó, idegenszerű kacagással felelt:

— Minket? Az ikreket?

— No igen. Mi ebben a különös?

— Csak az, hogy tegnap az ikrek egyikét csókolja, ma a másikat. Erre az ikrek igen büszkék és önérvényesek! Becsületes ember nem sért így meg két testvért.

Egyszerre eszmélni kezdtem. Igaz? Ezek szeretik egymást, ezeknek nincs titkuk egymás előtt; hiszen ők ikrek.

Különös lelkiállapotban vergődtem. Bú-

nősnek látszom, pedig a vaióságban nem vagyok az.

Egy pillanatra az jutott eszembe, hogy bucsu nélkül szököm. Aztán elvettem ezt az eszmét. Ezzel magam ellen bizonyítanék. Azt is gondoltam: elmondom a furcsa esetet barátomnak. Eről is lemondtam.

Kinos zavarban voltam. Legalább azt szerettem volna tudni, nagyon haragusznak-e rám, nagyon megsértődtek-e? Istenemre mondom, nem léha láték volt a két csók. Egyik sem volt az! Én örültem szeretem mindkettőt. Nem tudok választani. Szavamra mondom, e pillanatban is feleségül venném bármelyiket.

Hiszen szeret... Itt van... saját írása... Örületes! Melyik leánynak az írása ez? Melyiknek az édes, öntudatlan, boldogító valómása ez? Bármelyiké, azt veszem feleségül.

Es a leány vallomását sietve, lázasan, sokszor, sokszor olvasta el a férfi, majd ezt írta folytatásképp: „Édes kicsikém, igaz, mély bánattal éppen elutaszni szándékoztam. Bocsanatot kérni jöttem magához. Kegye lenül ítéltem fölöttem merészségemért. Ime, meggyőződtem, hogy szeret és megbocsát. Itt e helyen feleségül kérem. Ha visszautasít, bucsutlanul távozom. Ha feleségem lesz, küldjön nekem egy marék virágot.”

A férfi letette a tollat és sietve vonult szobájába, mintha isten rendelését várná, hogy ki veli ossza meg e földi élet minden örömét, bánatát. O úgy se lett volna képes választani a két iker közül és mikor a szobaleány egy ő virággal szobájába nyitott, a férfi kábult föl, remegve ismételtette:

— Ki küldte? Melyik küldte?

Az új államtitkár beszéde.

(Tóth János hivatalbalépése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Ismét a helyén van egy „örszem” és pedig előkelő, zsiros állásban, amelyet most kreáltak számára. A függetlenségi pártkör gazdájából képviselőházi háznagygyá, majd a kultuszminiszterium politikai államtitkárává avanszált Tóth János ma foglalta el hivatalát. Az új államtitkárt Apponyi Albert gróf mutatta be a hivatalnoki karnak Molnár Viktor államtitkár jelenlétében. Nagy idenkedést szült az egybegyűlt hivatalnoki kar körében, hogy míg Apponyi „tisztelt uraim, munkatársaim” megszólítással élt, Tóth János „méltóságos és nagyságos urak”-nak szólította őket.

A Politikai Értesítő jelenti: Tóth János dr. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkárt ma délelőtt 10 órakor mutatta be Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter a kulturális miniszterium tisztikarának. A miniszterium tisztviselői a nagyteremben gyűlékeztek össze. Pont 10 órakor megjelent Apponyi Albert Molnár Viktorral és az új államtitkárral a tisztviselői kar előtt. Apponyi a következő beszéddel mutatta be Tóth Jánost:

— Tisztelt uraim! Munkatársaim! Az a tapasztalat, hogy ennek a miniszteriumnak mindenkor nagyobbodó ügyköre alig látható el egy államtitkárral, még akkor sem, hogyha az az államtitkár olyan kipróbált munkatárs, mint az én t. barátom, Molnár Viktor, (Lelkes élejtés) arra indított engem, hogy a költségvetésben először kérjek még egy államtitkári állásnak létesítésére alapot és hogy O Felsőségnek e tekintetben felterjesztést tegyek. Az én felterjesztésemre O Felsőge méltóztatott Tóth János barátomat ebbe a miniszteriumba államtitkárnak kinevezni. (Élénk éljenzés.) Én Tóth János államtitkár urat, mondhatom, hosszú évek óta ismerem és ebből fejlődött bennem iránta nemcsak az a szoros barátság, amely minket összekapcsol, hanem az a bizalom is, hogy ebben a nehéz, nagy felelősséggel járó munkában, ebben a hazánk és nemzetünk jövőjére néző döntő munkakörben, amelynek élére állítottam, őt kivántam magamnak munkatársul. Van szerencsém őt bemutatni és neki bemutatni ennek a miniszteriumnak tisztviselői karát és kérni önöktől is uraim az ő számára ugyanazt a bizalmat, amelyet nekem előlegezni és irántam tanúsítani mindenkor szívesek voltak és neked is, kedves barátom, jóindulatodba és bizalmadba ajánlom ennek a miniszteriumnak kiváló hivatalnoki barát, amelyet itten egybegyűlve láthatsz. (Éljenzés.)

A kultuszminiszter beszédére Tóth János államtitkár ezeket mondotta:

— Nagyméltóságú miniszter ur! Méltóságos és nagyságos urak! Hálaosan köszönöm Excellenciának kegyes szavait, amelyekben engem egyéni értékemen felül részesíteni méltóztatott és azon tettét, mely reám nézve kitüntető, bizonyára mindnyájunkra nézve pedig megtisztelő, hogy személyesen kegyeskedett engem miniszteriumunk tisztikarának bemutatni.

Méltóságos és nagyságos urak! A legmélyebb tisztelettel eltelve önök iránt, a legtisztább szándékkal és kötelességérzet-el eltelve a reám váró feladattal szemben lépek be munkatársul önök közé mélyen tisztelt uraim. Jól tudom, hogy államigazgatásunk a kiváló fontosságú helyén nemzetünk legfőbb lelki, erkölcsi, szellemi kincsei őrizetének és gondozásának ezen legfontosabb nemzeti érdekeink ellátásának miképpen irányítása, miképpen vezetése ma a magyar nemzeti politika egyik leghivatottabb vezérének kezében van. (Éljenzés), kinek a nemzet egyetemét és egyetemes érdekeit átkaroló hazafias kultúra ápolásában, megerősítésében, magasra emelésében, úgy érzem, szolidaris munkatársra, osztagyosra lenni nemcsak felelős az egyénre, hanem öröm és büszkeség a hazafira. (Éljenzés.) Meg vagyok arról győződve mélyen tisztelt uraim, hogy itt, a hazafias munka terén hazánk szolgálatában az egységes magyar nemzeti kultúra erősítésé-

ben, ápolásában egyek és ugyanazok érdekeink. Ebből a közös forrásból merítem én e pillanatban a jogcímét azon kérelemhez, hogy amikor ma Isten adta erőmet, akaratomat, odaadományomat teljes bizalommal hozom ide önökhöz közös nagy munkánkhoz, a magyar állami és nemzeti lét egyik leghatalmasabb biztosítékának szolgálatára, akkor legyenek önök kegyesek az én tiszta szándékaimhoz, az én gyenge erőmet fényes tehetségükkel, gyakorlati tapasztalatból leszűrt bölcs tanácsokkal támogatni és megajándékozni engem előttem mindig becses, őszinte, kollegiális bizalmukkal. Fogadják mélyen t. uraim őszinte köszönetemet megtisztelő bizalmukért. Ajánlom magamat szíves jóindulatukba.

Az államtitkár beszédét a tisztviselők éljenzéssel fogadták. Ezután bemutatták a tisztviselőket az új államtitkárnak, mire a tisztviselés véget ért.

A t. Ház és Jókai.

Justh és Rakovszky nem érnek rá.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A Svábhegy tövében Jókai-szobrot lepleznek le a napokban. Nem fényeset, nem nagy szabásut, nem olyat, amilyennel a magyar nemzet tartozik világhírű költőjének, csak egyszerűt, amit egy kis kör, a turisták köre ad a Svábhegy legnépszerűbb villatulajdonosának.

De mert egyéb Jókai-szobor egyelőre nincsen, sőt a Jókai-szoborra gyűjtő t. szegerek is oly csekélyek, hogy valami nagystílű szobrot remélni sem engednek: be kell érniük ezzel az emlékekkel és a magyar nemzet minden faktorának meg kell jelennie a Svábhegy tövében, hogy mellett verje azért a hálátlanságért, melyet Jókaival szemben eddig elkövetett, s amelyet ozentul el fog követni.

A szobor leleplezésére a képviselőházat is meghívták, — mióta a képviselőház tévedésből itt amott megjelenik, a testületek és ünnepélyrendezők óvatosak és a képviselőházat meghívni el nem mulasztják. Akkor Justh Gyula önként kijelölte Rakovszky Istvánt, az egyik al-elnököt, mint erre a célra legalkalmasabb embert: menjen el és szónokoljon Jókai-szobrának.

A kijelölés kicsit furcsa volt, mert hiszen, akiknek nem tulságosan kurta az emlékező tehetségük, azok tudhatják, hogy Rakovszky István az ő Jókainak meglehetősen kellemetlen dolgokat locogott a képviselőház nyílt ülésén, ha tehát most az érc-Jókainak egyebet fog mondani, ekkor nem beszél majd igazat.

Most aztán Justh Gyula korrigálta a tévedését. Csak egy kicsit szerencsétlenül. Így:

A Jókai-szobornak a napokban történt leleplezésén tudvalevőleg Rakovszky Istvának kellett volna a Ház küldöttségét vezetnie. Most azonban az elnökségnek minden tagja el lévén foglalva, úgy határozták, hogy a szoborra a képviselőház nevében Hoitsy Pál képviselő fogja beszéd kíséretében a koszorút elhelyezni.

A képviselőház el van foglalva? Szegény! Milyen bokros teendő! A jó isten tudja mi a ugyancsak ő tudja: hol? De ha mondják, el kell hinni, a képviselőház egyelőre nem ér rá arra, hogy méltóképpen foglalkozzék Jókai emlékével. Ki az a Jókai?

Egy ember, aki száz kötet bíbaváló mesét írt. Meg uiságba írta. Azt csak nem kell olyan tulságosan komolyan venni? Hogy egész Európa, Anglia és Amerika ismeri a nevét a mesék és egyéb írások alapján? A külföld olyan könnyen félrevezethető és egyébként nom mértékadó.

Tehát a Ház elnöksége nem ér rá. Justh nem ér rá, Rakovszky nem ér rá, csak a jó Hoitsy ér rá, mert neki rá kell érnie mindenre. O is olyan iróféle ember. Hát végezzen a maga fajtájával.

Menjen a Jókai szoborhoz.

A honvédek és a Gotterhalte.

Lepisszegték a császárhimnusz.

(Jelenet egy eskütételnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Szegedről jelentik azt az érdekes hírt, hogy vasárnap délelőtt a honvédbuszárezred udvarán a katonák lepisszegték a Gotterhaltét. A honvédujoncnak eskütétele volt, amelyen a honvédekzenekar a Gotterhaltét muzsikálta. Amikor a császárhimnusz akkordjait felhallatszottak, a diszaktusra kivezényelt tartalékos bakák zúgolódtak, úgy, hogy gyorsabb ütemben volt könnytelen lejátszani a zenekar a Gotterhaltét. Azt is beszélik aztár, hogy amlért zúgolódtak az öreg bakák, az egész délutánt este nyolc óráig, kaszárnyafogságban töltötték veük.

Augusztus elsején vonultak be az 1885-ik évi I. korosztályú újoncok. A közsök felesketése már megtörtént, a honvédgyalogosok és honvédbuszárezred hűség eskütétele vasárnap délelőtt ment végbe a honvédbuszárezraktanya udvarán. Jelen voltak a katonai méltóságok az eskütételre és kivezényelték az ünnepi aktushoz az öreg bakákat is, akik az iskolautcai régi gimnázium épületében vannak elszállásolva.

Eskütétel előtt a kaszárnyaudvaron felállított tábori sátorban ünnepélyes mise volt, mely alatt az ötödik honvédgyalogezred zenekara egyházi énekeket játszott. Urfelmutatásnál az ezrednek sortűzet adtak és a zenekar rázendített a Gotterhaltére. Ekkor történt az incidens.

A tartalékosokból álló század közel a sátorhoz volt felállítva, a századok között az utolsó sorban. Amint a Gotterhalte hangjai fölzendültek, az öreg rezervisták zúgtak, pisszegték, lármáztak:

— Még sem járja! Honvédek vagyunk! Nem kell Gotterhalte! — mondották egymás között.

A század zúgolódása kínosan hatott és a zenekar gyors ütemben lejátszotta a Gotterhaltét. A hűség eskütétele hamarosan megtörtént és a századok díszmenetben mentek el az ezredes előtt. Amikor a díszmenetelésnek vége lett, a póttartalékosok századának a kapitánya tudomására hozta a századnak, hogy este nyolc óráig az egész század kaszárnyafogságot kapott. Ezt azzal indokolta meg, hogy a század nem jól lépett a díszmenetelésben.

A legénység elkeseredve vonult be az iskolautcai régi gimnázium épületében levő szállásukra, ahol rjuk zárták az ajtókat. Az öreg legények az ajtókat ki akarták fessíteni, szitkozódva döngötték és bevették az ablakokat.

— Jól tudunk mi lépni! — kiabálták. — Hanem azért kaptunk kaszárnyafogságot, mert lepisszegtük a Gotterhaltét!

Az ajtók elé fegyveres őrköt állítottak, akik felügyeltek a fogságban levő katonákra, akiket csak este nyolc órakor bocsátottak ki. Hír szerint az incidensnek még más olintézése is lesz.

A jószágigazgatóság veszélyben.

Temesvár Arad ellen.

Fölösztatási tervek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Arad városát az a veszély fenyegeti, hogy az itt levő állami hivatalok egyik legnagyobbját, a jószágigazgatóságot elveszít. Egyszerre három oldalról fenyegetnek olyan tervek, melyek Arad érdekeibe vágnak, amennyiben mind a három terv teljesülése a jószágigazgatóság elvesztését vonná maga után. Megbízható helyről vett értesüléseink szerint ugyanis az illetékes minisztériumban a jószágigazgatóságok reformján dolgoznak s a sóhivatalok mintájára ezeket az intézményeket is meg akarják szüntetni. Másrészt egyik szomszédos város áskálódása miatt van okunk Arad érdekeit féltetni.

Tudósítónk a következőkben számol be az érdekes ügyről:

Temesvár városa, mely most a régi vár lebontása által új területekhez és nagymennyiségű építő anyaghoz jutott, az üres telkekhez új hivatalokat akar szerezni. Bizva abban a hagyományos szerencsében és alkalmazkodó képességben, amely ennek a városnak mindig miniszterképviselőt juttat, Temesvár az aradi jószágigazgatóság után vetette ki a hurkot.

Tudvalevő ugyanis, hogy az aradi jószágigazgatóság a pénzügyigazgatóság palotájában van elhelyezve. Az idők folyamán a hivatalok és a hivatali személyzet szaporodásával a palota annyira szűk lett, a jószágigazgatóság céljaira, hogy *Osernovics* Diodor dr. miniszteri tanácsos, jószágigazgató előterjesztést tett a földmivelésügyi minisztériumnak egy Aradon építendő földmivelési palota építése tárgyában. Ebben a palotában nyertek volna elhelyezést mind azok a hivatalok, melyek a földmivelésügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak. A palota ügye már annyira előrehaladt, hogy a mostani sóhivatal helyét a kereskedelmi miniszter már át is engedte az építkezés céljaira. Az eddigi tervek szerint az építést a jövő év folyamán kezdték volna meg.

Mind ezt igen jól tudták Temesvároitt, ahol a városi hatóságok nem olyan indolensek, mint a mi kiskirályaink. Felmerült tehát az ötlet, hogy a földmivelésügyi minisztérium talán hajlandó lenne a jószágigazgatóságot Temesvárra áthelyezni, ha ez nem járna nagyobb kiadással, sőt kisebbbené a budget idevágó passzusát. *Telbisz* Károly polgármester tehát tapogatózni kezdett az illetékes felsőbb fórumoknál, kijelentvén, hogy Temesvár ingyen telket biztosít, sőt egy palota építési költségeinek javarészét is hajlandó viselni, ha áthelyezik oda a jószágigazgatóságot.

Hogy a tapogatózás milyen eredménnyel járt, azt egyelőre nem tudni. Annyiazonban bizonyos, hogy *Telbisz* még nem kapott határozott választ. Sem igenlőt, sem elutasítót. Elvégre *Weberle* Sándor minisztereink ma elég befolyásos ember, s eltekintve attól, hogy 5 képviseli Temesvárt, klopodiai birtoka révén más szálak is fűzik Temesvármegyéhez. Alapos ok van tehát arra, hogy a jószágigazgatóság áthelyezésének kérdését fenyegető jellegűnek tartjuk.

Hogy miért nem kapott Temesvár határozott választ, annak az oka abban rejlik, hogy a földmivelésügyi minisztériumban mostanság a jószágigazgatóságok reformjával foglalkoznak. Kétféle reformterv van: az egyik szerint a jószágigazgatóságokat teljesen centralizálják Buda-

pesten, a másik az, hogy teljesen decentralizálják. Az első terv azt vonná maga után, hogy az idevágó ügyeket mind Budapestről intéznék, ami tömördek közigazgatási közbenjárással és aránytalanul több költséggel járna, mint a mostani rendszer, eltekintve attól, hogy az ügyvitel végtelenül nehézkossé válnék. A decentralizáció esetén a jószágigazgatóságokat felosztanák s helyettük a nagyobb kincstári uradalmak s telepes községek közelében több jószágfelügyelőséget állítanának fel, ezuton közvetlenebbé és eredményesebbé tévén a felügyeletet. Ez a módszer esetleg igen jól beválthatna.

Bármint is határozzanak azonban, mindkét terv kivitele a jószágigazgatóságok fölösztatását vonná maga után. Még szerencse, hogy az ilyen reformtervek többnyire csak tervek maradnak. De azért mégsem bizonyos, hogy a temesvári puccs nem sikerül. Az aradiak majd összetett kezekkel nézik, hogy azt is elveszik ettől a várostól, amiye van. Mert nekünk nincs miniszterképviselőnk.

A művész tragédiája.

Faragó József szerelmi regénye

Az utolsó levél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Megrendülve állunk egy tragikus esemény előtt. *Faragó* József, az élcslapok *Faragó*-ja, a kitűnő rajzoló művész pisztolyt szegezett agyának s kioltotta életét. *Berlinben*, a hol egy idő óta lakott, követve el szörnyű tettét: felesége halálának évfordulóján. Ugy szól a hír, hogy élete párjának elvesztése buskomorrá tette. Bánatának súlyától megtört az energiája, a mely sok kemény próbát állott ki a létért való küzdelemben, s elapadt az ambíciója, a mely művészetének mind fényesebb ragyogtatására sarkalta. Reá nézve megszűnt az életnek minden értéke, minden szépsége. *Faragó* eldobta magát az életet, mint egy kiégett szivarvéget. Bejelentette halálát a barátainak és a rokonságának. Ez volt a bucsuja. Azután ment — a felesége után.

A szélsőségekre hajló *Faragó* József életének egy nagy momentumát illeszszük hozzá az öngyilkosság rid-g tényéhez s egy sanyargatott élet nagy tragédiája tárul elénk.

Álmodó, bolondos, bohémfóvel született ez a fiatal ember, a ki most egy revolvolyóval véget vetett az életének s kóbor lelke nagy csapongásokkal szállott ide s tova forrongott benne szünetlen valami, a miről maga se tudta: erős-e vagy gyöngösség. Nem tudta megtalálni önmagát s miközben kereste lázas kutatással saját magát: ráakadt egy leányra, aki elálta az útját.

Nem is olyan nagyon régen történt. Néhány esztendeje mindössze, hogy egy főrangú, előkelő mánás ráakadt egy fiatal leányra, *T. Josefina* nék hívták. A szegény családból származó leány gyerekfóvel, szinte öntudatlanul került a fertőbe s minden kelléke megvolt ahhoz, hogy valami békés, polgári családban élje le fiatal napjait.

A furcsa életutak véletlenül más irányba vitték s van ebben valami a sors furcsa játékaiból, mind magasabbra vezettek ezek az utak. A főrangú barát idő millióbe helyezte a leányt s a leány: csodálatos asszimilálódo képessége volt, új környezetéhez is jól hozzászokott. Többet is talán. Nemcsak hozzászokott, de becsületes érzéseinek és öntudatosságának erejével fölül is emelkedett a rendes átlagon.

Az egykori kis kokottéből nagy stíllü demimonde lett, akinek kegyes mosolyát egy eleven fohercog leste.

Ebben az időben került a leány közelébe szegény *Faragó* József. Egy vig, forró estén találkoztak *Pilis*en egy kastélyban és ott *Faragó* József meleg lelke megakadt a leányon. Halálisan beleszeretett. A leány viszonzta ezeket az érzelmeket. De annyi becsületesség, jóézés volt a leányban, hogy kékékre fogta *Faragó* bozótos fejét s szomoruan mondta:

— Akarod, hogy a tiéd legyek? A tiéd a lelkem és a tiéd a testem. De a feleséged nem leszek. Te szegény fiu vagy. És nekem az utamat már kirakták gyémántokkal bolondos férfiak.

Faragó József aztán menekült a leány elől. Elutazott. Hirtelen, bucsu nélkül. Egy esztendő múlva pedig feleségül vett egy szűzi, tizenhat esztendő fiatal leányt. Messze járt vele a félvilági hölgytől s küzdött, próbálkozott, hogy legyőzze viharos érzéseit, s a mikor már oda jutott, hogy majdnem nyugalomra talált: meghalt az oldala melől szerelmes fiatal asszonya. A nagy küzdelemben összeroppant *Faragó* József. Nagyon egyedül maradt a szegény álomjáró és senkisé megített neki.

Visszatért egy kis időre a jelenleg *Bécsben* lakó szép leány búvkörébe. Aztán futott el onnan, a leány elől, maga elől s rohant keresztül a viharzó életen, a mig tegnap eljutott a nagy megállóhelyhez. Meghalt.

Ide Magyarországra szegény *Faragó* József üzent még egyszer halála előtt. Egy hét előtt írta ezt a levelet egy barátjának, a ki végig nézte *Faragó* József nagy tusáját ön-maga ellen.

Berlin, szerda VIII/28.

Edes öregem,

köszönöm a figyelmeztetésedet: éppen jókor jött. Tudnillik megint olyan hangu atban voltam, hogy legjobban szerettem volna egyesesen *leugrani innen a negyedik emeletről*. Egy kissé igazán felvidított ez a te nagy naivságod. Hogy jöjnek haza és nőüljek meg!

Kedves cimborám, de nagyon szerethetlek én téged, ha erre az ajánlatra választ írok neked. Mert csupa bolondság minden.

Hazajöjnek? Ugyan mit csinálnék otthon? Nyugalmas otthon vár, talán a hol megint érdemes lesz élni, vagy hazajöjnek a hazai földben pihenni? Igazán nem érdemes. Az előbbi ötlet képtelenség. Az utóbbi meg olyan, hogy élni lehet igen jó otthon, de meghalni mindegy, hogy hol halunk meg.

Ugye szomorú vagy, hogy ilyeneket írok neked. De mit csináljak, ha tele vagyok ilyen gondolatokkal.

Lásd, egy pár esztendő előtt tudtam én mindent. Tudtam, hogy én leszek a gyöngébb és egy percben megállok majd magam előtt: jó fiu, mit akarsz még tovább? Hiszen kőfalak állják el az utadat. Es akkor nekirohanok majd egy kőfalnak, csak azért, hogy szétzúzódjék a fejem.

Azt hiszem, most ide jutottam. Nekem tehát ez nem is meglepetés. Csak az bosszant, hogy mondhatnák azért halok meg, mert a cipóm rongyos. Nem igaz. A fejem és a lelkem az. Ezt pedig reperálni se lehet.

J. Bécsben van, legutóbb írt nekem, a Grahen lakik. Ez különben mindegy.

Ha kedved tartja: írj nekem. De ne vigasztalj. Inkább írj a fiukról és minden vigasgról. Olel

József.

A munkások új törvénye.

Ankét a miniszteriumban.

Marschall titkár fölszólalása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

A kereskedelmi miniszteriumban hétfőn kezdődött meg az a szaktanácskozás, amelyet Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a munkások betegsegélyezése és balesetbiztosítása tárgyában kidolgozott törvényjavaslat megvitatása tárgyában hívott össze.

A szaktanácskozáson, amelyet ma folytattak, fölszólalt ma Marschall Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára is. Az ankétról az alábbi távirati tudósításunk számol be:

A munkásbetegsegélyezési és balesetbiztosításról szóló törvényjavaslat tárgyalására egybehívott értekezlet ma délelőtt tíz órakor folytatta tárgyalását Szeberényi József államtitkár elnöklésével, aki az értekezletet megnyitván, elsőnek Sarkadi Ignác szólalt fel. Elfogadja a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául; teljesen egyetért alapelveivel. A centralizációnak híve, amelynek szükségességét és helyességét a német példa is igazolja. A mezőgazdasági munkások bevonása nagy nehézségekbe ütköznék a betegsegélyezésnél. Az autonómia veszélyeztetve nincs. Előterjeszti a nemzeti betegségek ellen alakult országos védőegyesület egy beadványát.

Szeberényi József államtitkár megjegyzi az előtte szóló szavaira, hogy a bányatársulások legalább annyit kell, hogy nyújtsanak a biztosítottaknak, mint a jelenlegi törvénytervezet. Meltányolja a teljesen egységes rendezés szempontját, de figyelmeztet arra, hogy nálunk ez az egységesítés adminisztratív nehézségekbe ütközik.

Pór Jakab, az Assicurazione Generali magyarországi vezérigazgatója, a törvénytervezetet elfogadja. Ez a törvény szerinte a szeretet törvénye, amely, ha nem is minden hibától ment, de nagy előrehaladást jelent a szociális törvényhozás terén. Egyes felszólalókkal szemben védelmébe veszi a vállalati pénztárt. Kéri, hogy az egész kisipar foglalassék bele a balesetbiztosításba. Kifogásolja, hogy nincsen megadva a felmentés minden illeték alól. Helyteleníti, hogy szándékosan előidézett baleseteknél kizáratik a család kártalanítása. A törvénytelen gyermekek kérdését szintén rendkívül fontosnak tartja. Az állami hozzájárulás legyen minél magasabb és állandó.

Szeberényi József államtitkár utal a 228. §-ra, amely világosan kimondja, hogy a befizetendő járulékok levonandó a kereset és a tiszta nyereségek megállapításánál az illető összegből, ez után tehát adó nem fizetendő.

Marschall Lajos dr., az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára szólalt fel ezután, hangsúlyozván azokat a szempontokat, melyekre a már meglévő betegsegélyező egyesületek érdekében tekintettel kell lenni, mikor megalkotják ezt az új törvényt. Egyébként a legnagyobb örömmel elfogadja a törvényjavaslatot és azon óhajának ad kifejezést, vajha minél előbb törvényerőre emelkednék, esetleg azokkal a javaslatokkal módosítva, amelyek a részletes tárgyalások során felmerülnek.

Ezután még többen beszéltek. A tanácskozást folytatják.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* A vásárhelyi szinkör. H. M. Vásárhely város szinkör bizottsága tegnapelőtt Kmetz József főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, melyen a folyó ügyek elintézése után azt a kérdést tárgyalta, hogy a jövő nyárára Szendrey Mihály aradi társulatának engedje-e át a szinkört, vagy pedig annak elnyerésére nyilvános pályázatot hirdessen? A bizottság részint elvi, részint pedig egyéb okokból abban állapodott meg, hogy a szinkör elnyerésére nyilvános pályázatot kiírását javasolja a városi tanácsnak.

A várnagy bünei.

Rónay Lászlót letartóztatták.

(A gavalér ujjlenyomataival.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A szatmára törvényszék ügyésze szombaton elfogatási parancsot bocsátott ki Rónay László volt szatmármegyei várnagy ellen, akit többféle büne miatt heteken keresztül sikertelenül kerestek a titkosrendőrök. Rónayt azzal vádolja az ügyészség, hogy Nagy-Károlyban össze-vissza verte Gara Lajos rendőrt, aki arra merészelte figyelmeztetni, hogy tisztességesen viselkedjen az utcán. A várnagy nekiesett a rendőrnek, ütni, pofoni kezdte és rövid idő alatt sikerült is hosszú időre munkaképtelenné tenni a hivatalos hatóságot. A rendőr hetekre ágyban fekvő beteg lett s még most sem heverte ki véglegesen a sérüléseit.

Az eset óta több hónap múlt el. Rónay ellen megindították a vizsgálatot hatóság elleni büntett címén és kihallgatási idézéseket küldtek neki, melyben elővezetés terhe mellett figyelmeztették, hogy jelenjen meg. Rónay fülét sem mozgatta az idézésekre, de nem is mozgathatta, mert egyet sem kapott meg az irások közül. Titkosrendőrök is keresték, de eredeti ember lévén, túltette magát a bejelentési sablonon, senki nem tudta, hol lakik, merre tartózkodik, a rendőrök képtelenek voltak megtalálni. Mikor az összes idevágó kísérletek sikertelenül végződtek, az ügyész elfogatási parancsot adott ki ellene.

Rónay László, aki most ismét Budapesten lakik, szombaton délután tudta meg a bajt. Azonnal elment a főkapitányságra és jelentkezett a bűnügyi osztály vezetőjéül, Tóth János kapitánynál. A rendőrkapitány felolvasta előtte a körözvényt, mely szerint hatóság elleni büntettel, továbbá párviadal vétségével van terhelve s előzetes letartóztatásba helyezte. Rónay nagyon mulatságosan fogta fel a dolgot s mikor cellájába vezették, akkor is azt hangoztatta, hogy az egész ügy nulla, nem követett el inkorrekt dolgot, marad, aki volt: gentleman, uriember.

Reggel Gábor Béla dr. fogalmazó elé vezették Rónayt, aki ujjlenyomatait készíttetett róla. Le is akarták fotografálni, de Rónay kijelentette, hogy nem áll a gép elé, ő nem gonosztevő, nem rabló, zsilvány, s ha eléje teszik a masinát, összetör, összevissza mindent. A fogalmazó erre lemondott a fotografálásról. Ebédután átkísérték Rónayt az ügyészség fogházába, a honnan egy civil fogházor kíséretében elutazott Szatmára.

Rónay László eredeti és tipikus fővárosi alak. Allig történik valamire való verekedés, párba jár nélküle és zajos multijában a lipótmezői tébolydának is jut helye. Családja tébolydába záratta, de kiszökött innen és meg sem próbálták visszavinni. Legnagyobb ügye a két esztendő előtti Fampetács-féle verekedés volt, amikor egy katonatiszt keresztüliszurta a tüdejét.

A sebt első percében halálosnak tartották, de allig mult el kétszer huszonnégy óra. Rónay már megjelent a Pannónia-kávéházbeli törzesszobánál és mulatságos részletekkel szolgált az afférról. Rendkívül erős, ügyes, szívós természetű fiú. Csodákat mesélnek a stiklijelről, a melyektől egyképpen reszketnek Párisban, Osztrákországban és Budapesten.

A Fejérváry-kormány alatt beállt szatmármegyei várnagynak, pénzszerzési célból. Rónay akárhányszor megjelent Kristóffy hivatalában, széles vállával neki támaszkodott az ajtónak és kijelentette, hogy addig nem távozik, míg néhány ezret át nem nyújtanak neki.

— Volt szívem tőlük tizezer pengőt lenyelni! — szokta mondani barátainak. — De azért még nincs ennyire készen velem!

Rónay igen előkelő családból származik. Az apja miniszteri osztálytanácsos, az anyja pedig báróleány volt.

A királytól kér kétmilliót.

Palesztinai bank alapítása.

(Az érmihályfalvi himnusz-szemlé.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Beck Jakab érmihályfalvi bazáros kiváló pénzügyi kapacitás. Nagy tervekkel foglalkozik és ezek közül legnevezetesebb az, hogy Palesztinában magyar pénzzel, 2 millió koronával bankot akar alapítani. Természetes, neki csak a terve van meg, de pénze nincs hozzá. Már három éve foglalkozik ezzel az eszmével és hogy tervét megvalósíthassa, a szükséges 2 millió koronáért egyenesen a királyhoz folyamodott.

Beck Jakab várt hűségesen, de a pénz nem érkezett, a helyett egy szép napon egy fizetési meghagyást kapott, melyben tudtára adják, miután az állami kölcsön engedélyezése iránt beadott kérvényére nem tett bélyeget, 4 korona erejéig megbüntetik. Beck nagyon megörült a fizetési meghagyásnak. Azt hitte, hogy a kért 2 milliót megkapta és folyósította is részére a kabinetiroda. Az ügy neki sürgős lévén, hogy a pénzt megkaphassa, a fizetési meghagyást beküldötte az Osztrák Magyar Bank debreceni fiókjához a következő hátrattal:

„Midőn hogy ő felsége k. királyunk a bélyeges illetéket megengedte — 1 pénztintézetet „Palesztinai Bank“ név alatt alapítottam. Kérek 2 millió koronát, 1 évi kamat az az 120 ezer koronát leszámítani maguknak. Sziveskedjék nekem 1880,000 koronát postafordulattal elküldeni. Tisztelettel Beck Jakab, Bazár, Ér-Mihályfalva.

Az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókjának vezetősége ügyfeleivel a legpontosabban szokott eljárni, de ezuttal nem tett eleget a Beck ur kérésének. A pénzt nem küldötte el, ami Beck igazgató urat nagy haragra lobbantotta, miért is április hóban újabb kérvényt intézett a királyhoz, melyben vádat emel a „közönséges pénzügyminiszter“ és az Osztrák-Magyar Bank ellen, hogy a 2 milliót még most sem küldték el neki.

Ugyanakkor megsürgözte az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókját is, irván a következőket:

Midőn, hogy személyesen nem tudok eljönni, sziveskedjen a pénzt azonnal elküldeni. Tisztelettel Beck Jakab, Bazár 480. Ér-Mihályfalva.

Hogy még nyomósabb érvekkel kényszerítse a bankot a pénz elküldésére, a királyhoz intézett kérvény másolatát is beküldötte, mely azószertint így hangzik:

Aprill és
Májusról *hírszólás*

O felsége kedves királyunk és cs.

Bécs.

I-ször van szerencsém megkérni, midőn hogy ezeltől 3 éve a mult pénzügy miniszter diplomata dolgaim jutalmánál a Bpesti postánál 50 ezer koronát adott, hogy gyermekeim 1920 ba kapják ki. Én addig a 3°/o tot élvezzem. Most már 4500 koronával tartoznak. Az Pesti posta még januárba telefonozott hogy megküldi 8 nap alatt. De nem küldte, mire azt velem hogy *sétaszija*, vagy usz-tatja magának. Szíveskedjék a bpesti postát más vezérekkéi felruházni, a kik becsületesen elküldik a 4500 koronámat.

II-ször: Már 1 éve Mióta az osztr. magyar bankba a *közönséges pénzügyminiszter* által küldöttem 2 millió koronát, hogy ebből 1 millió 800 ezret nekem adjanak. Ők meg kapják a pénzt, nekem azt felelték ők csak pénzintézetnek adnak pénzt. Pedig véleményem szerint nincs nagyobb pénzintézet mint a Palesztinai bank, ha ez létre jönne, ha ez a pénz vétel sajátkezüleg létre jönne a francia és angol bankokkal is tudnék konkoralni 1¹/₁₀ kamatra képes volnék pénzt kiadni. Szíveskedjék az osztr. m. banknak parancsolni, — hogy 1 millió 804 ezer 500 koronát adjanak nekem. 1 millió 1 Bankra szükséges — 804500 korona az üzleteim gazdálkodásra szükséges boldog huzvétü ünneplést és egészséget a kedves onokájának — kívánok

a király aláírta szent zöld pecsétjével mely a postán elcsuszott de azért a törvény értelmében szíveskedjen a pénzt kiadni, adrezsomra elküldeni.

Beck Jakab

Bazár

Ér Mihályfalva.

De a szigorú Beck igazgató ur, a ki el akarja csapatni az egész miniszteriumot és postai igazgatóságot is, azért megbizsa az Osztrák-Magyar Bankot a királyi kérvény másolat tul-só oldalára írva, hogy az üzletéhez szükséges téli árukat u. m. harisnyákat, keztyűket, gyermekruhákat, kendőket stb. vásárolja meg és küldje el neki. Megjegyzel még a rendelésnél „ha több pénz lesz reá, akkor duplán küldjék” el.

Az Osztrák Magyar Bank debreceni fiókja tegnap kapta meg a palesztinai bank igazgatójának levelét, amely természetesen ezuttal általános derűtlenséget keltett az intézet tisztviselői között. Beck ur pedig vár és bizonyára haragjában még a király elcsapása iránt is fog kérvényezni, amiért nem küldött a 2 millió koronát, közben pedig azt hisszük, Beck Jakab majd csak bekerül a Lipótmezőre, a hol tovább szövögetheti nagyratörő tervét a bankalapításról.

Csalás a tejjel.

(Egy piaci rendelet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 4

Az aradi piac drágaságával és azokkal a visszaélésekkel, amelyeket egyes piaci árusítók a közönség rovására elkövetnek nemrégben egy cikksorozatban foglalkoztunk. Cikkeinknek meg volt az a hatása, hogy ugy a közönség, mint az illetékes városi hatóságok figyelmét felkel-tette és a városnál most sokat gondolkoznak azon, hogy miképen lehetne piaci állapotsíkon változtatni? A kérdés radikális megoldása, egyelőre csak jámbor óhajlás, mert a piaci állapotok annyira elmergesültek, hogy a városnak valóságos rákját képezik, amelynek megoperálásához alapos körültekintés és biztos kéz szükséges. Egyelőre tehát csupán a reményke-

dés töltheti be a kebleket és a megkopasztott pénztárcákat.

Noha a kérdés radikális megoldása még a messze jövőben van, a hatóság a rendelkezésére álló eszközökkel gátat igyekszik vetni a jelenben is a szemérmetlen kizsákmányolásnak. *Sarlot* Domokos főkapitány most egy olyan visszaélésnek vetett véget, amely egyenesen a vásárló közönség megtévesztésére irányult. Egyes tejelárusítók manipulációjáról van szó. Az élelmes emberek olyképen jutottak tisztesség-telen haszonhoz, hogy az elárusításra szánt te-ját egyszerűen lefőlésték, de azért ugyanolyan áron árusították, mint a teljes tejet.

A közönség nagy része a visszaélés ellen nem is emelt szót, abban a hiszemben, hogy a tejet az elárusítók hatósági engedéllyel főlézik le. Tegnap azonban a visszaélés tudomására jutott a rendőrségnek és a főkapitány ma már rendületlenül intézkedett, hogy az eláru-sítók a *kannákon tüntessék fel a tej mineműségét*. A rendelet így hangzik:

A mezőgazdasági termények hamisításá-ról szóló 1895 évi XLVI. t. c. 2 § a, vala-mint az ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsájtott 89286—1896. számú földmívelés-ügyi miniszteri rendelet 5. § a tilalmazza a mezőgazdasági termények, termékek és cik-kek oly alakban való forgalomba hozata-lát, mely a közönséget a mezőgazdasági termék minősége tekintetében tévedésbe ej-teni alkalmas.

Miután utóbbi időben ismétlően fordult elő oly eset, hogy lefőléstett tej ezen minő-ségének meghatározása nélkül mint tej áru-sították a piacon: az ilyen nemű visszaélés megelőzése céljából akként intézkedtem, hogy a nem teljes tejet tartalmazó tejes kan-nákon *Lefőléstett tej* felírás legyen el-helyezve.

Arad, 1906. szeptember hó 3 án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

A főkapitány rendeletét ma tudomására hozták a tejelárusítóknak és a rendőrség a leg-közvetlen piacokon szigorúan ellenőrizni fogja annak betartását.

Wilson Elvira tragédiája.

Lebukott a léghajóról.

(Aprónagok az „Istemi Elvira”-ról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 4.

A Hamburg melletti Wohldorf község ha-tárában halálos szerencsétlenség történt nemré-giben. *Wilson Elvira* léghajósno a kosár nélküli léghajóról, a melyen merész mutatványait vé-gezni szokta, egyensúlyt veszítve leesett és összeroncsolt tagokkal holtan terült el a földön. Az olvasó ezt a pár soros hírt olvasva, nem is gondol arra, hogy milyen nagy tragédiát rejt magában ez a pár soros híradás.

A boldogtalan leány tizennégy éves korá-ban lépett, ha göröngyösnek nem is mondható, de mindenestre nagy veszedelemmel járó élet-pályájára. Már akkor gyönyörű leány volt. Stock-holmban, a hol született; éppen akkor készült felszállni *Wildhand* mérnök saját szerkezetű gé-pén. A város szélén levő téren volt felállítva *Wildhand* gépe.

A nagyszámú közönség között, a ki ott szorongott, hogy tanuja legyen a próbafelszállásnak, jelen volt a kis *Elvira* is. *Wildhand*nak feltűnt az a nagy érdeklődés, a melylyel az el-ragadó szép leány az aktust kísérte. Nem is tudta megállni, hogy meg ne kérdezze:

— Érdekl ez magát, kisasszony?

— Ő bizony érdekel, bárcsak én is fel-szállhatnék felelt az pirulva.

S ezzel el volt vetve a kocka. A félórával később felemelkedő gömb kosarában *Wildhand*-on kívül ott volt a leányka is, repeső örömmel üdvözölve az alul hagyott tömeget. A próba nagyszerűen sikerült. A leány aztán a mérnök-nél maradt, a ki iránt nagy szerelemre lobbant. A következő évben együtt mentek ki Ameri-kába, a hol egy év mulva *Wildhand* egy vasúti szerencsétlenség áldozata lett.

Ekkor kezdődött csak a kis *Elvira*nak a hányattatása, de nem sokáig tartott. Egy este a kikötő felé sétált. Mellette urnője kis fia bal-lagott. Ekkor ugyanis mint nevelőnő volt egyik newyorki ügyvéd házában.

— Nagyon ismerős az arca — szólította meg egy előkelő külsejű ur.

S azután beszédbe elegyedtek. A leány el-mondta szomorú sorsát. — S az ur, a ki nem volt más, mint *Villroif* Edmond gróf stock-holmi mágnás, megszánta a leányt. Először megszánta, azután megszerette. Így került vissza Európába a delnővé fejlődött *Elvira*. Arany-napok következtek ezután. A gróf bőkezű volt és szerelmes. De ennek is vége szakadt rövid-e-sen. *Villroif* halálos szerencsétlenség érte egy oroszánvadászat alkalmával s az egykori lég-hajókirándulás hősnője ismét egyedül maradt.

Meglevő pénzén ekkor visszatérve egykori kedvenc eszményéhez, egy léghajót vásárolt s mintegy két évvel ezelőtt neje lett *Wilson Pál* léghajós-nak. Ettől fogva férjével együtt léghajó-produkciókkal kereste kenyerét, míg most, két barátja farsához hasonlóan, vértelen katasztrófa folytán f-jezte be életét.

Férje, ki jelenleg Amerikában működik, még nem is értesült arról a szomorú hírről, a mely felesége és egyben pályatársnője halálá-ról szól.

A petrosényi sztrájk.

Eredménytelen béketárgyalások.

(Az igazgatóság ultimátuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

A *Petrosény*-ban végbement véres har-cok, a katonaság illetéktelen s kihívó beavatkozása és a kiontott vér a legke-vésbé alkalmas a végsőkig felizgatott ke-délyek lecsillapítására. A bányászok sztrájkja így tehát egyre tart és ami a helyze-tet a legsötétebb színben tünteti föl, az a bányagazgatóság intranzigens magatar-tása. Az igazgatóság ma hirdetményben arra hívta föl a bányászokat, hogy szer-dáig álljanak munkába, ellenkező esetben *elbocsájtottaknak tekinti őket*. A bányász-sztrájkról ujabban a következő táviratok érkeztek:

Petrosény, szept. 4. Tegnap este az ani-nószai munkatelepen *Venczel* Gusztáv vállalkozó munkásai munkába állottak. Ezt megtudta *Both* Alajos, aki több társával a munkásokra rohant, őket megverte, mire azok elszéledtek. A szo'gabiró, *Bothot* 14 társával együtt letartós-tatta és átadta az ügyészségnek.

A közbánbánya igazgatósága ma a követ-kező hirdetményt bocsátotta ki: A királyi bá-nyakapitányságnak tegnap közölt határozatával a szünetelő munkásainknak a hatósági békél-tetés eredménytelensége után *e hó 5 éig, szerda estig* határidőt engedélyeztünk arra, hogy a munkát ismét felvegyék. E határozat értelmé-ben ama munkások ellen, akik a megjelölt időpontig munkába lépnek, munkamegtagadás címén fegyelmi eljárást nem indítunk. E hatá-rozatra való hivatkozással felhívjuk az összes

szünetelő munkásainkat, hogy legkésőbb szerda estig az áldatlan munkanélküli állapotnak véget vetve, álljanak munkába. Egyuttal értesítjük összes munkásainkat, hogy a munkarend szabály 20. § a értelmében mindazokat a munkásokat, akik szerda estig munkába nem állnak, elbocsátottnak fogjuk tekinteni és az e módon elbocsátott munkások a társáda alapszabályainak 26. § a 6 pontja értelmében elvesztik a társáda nyugalapjával szemben fennálló igényeiket.

E hírletmény a bányászok között nagy nyugtalanságot keltett, mert a társáda igényeinek esetleges elvesztésével egész jövőjük kockára van téve.

A munkások és a bányafelügyelet között folyó kemény harc dacára a *bekötérgyalások* nem szüntek meg és így még mindig kilátás van arra nézve, hogy a megagyezés létrejöhön.

Budapest, szept. 4. A félhivatalos Bud. Tud. jelent: A petrosényi sztrájkjal kapcsolatban előfordult tömeges zavargások alkalmával Polónyi Géza igazságügyminiszter a valószínű állás megállapíthatása és a netán szükségessé váló javaslatok sürgős előterjesztése végett *Magyary Istvánt*, a miniszteriumba berendelt főügyészi helyettesét *azonnal a helyszínére küldötte* ki s a főügyész helyettes a legközelebbi vonattal el is utazott Petrosényba.

Budapest-ről táviratozzák: A Magyar Tudósítónak a petrosényi sztrájkról közölt jelentése, mint azt most a Magyar Távirati Iroda jelent, minden részletében ellenkezik a valósággal. Nem áll az, hogy a katonaság sortűzet adott volna és nem áll, hogy a vasárnapi összeütközésnél négy munkás meghalt. A vádak, amelyeket a nevezett tudósító *Janza Vazul* főszolgabíró ellen fölhozott, mind alaptalan ráfogások — mondja a félhivatalos köznyomatos.

SPORT.

Aradi atléták győzelme.

— A hőmezővásárhelyi verseny. —

Arad, szeptember 4.

Atlétikai versenyt az ország bármely részében alig lehet elképzelni aradi versenyzők nélkül, kiknek szereplését mindekor siker koronázza. Szeptember 2-án országos atlétikai versenyt rendezett a „Hőmezővásárhelyi torna és vívó egyesület”, melyre az *Aradi Atlétikai Klub* négy kiváló atlétaját küldte el, kik sikeresen szerepeltek, mert minden számban díjat nyertek s összesen 2 ezüst és 3 bronzéremmel tértek haza.

Nagyban befolyásolta versenyzőinket a hőmezővásárhelyi népliget versenypálya alkalmatlan volta. Különösen a futók salakpályához lévén szokva, szöges futó cipőikkel sehogy sem tudtak teljes formát mutatni a kavicsos, göröngyös pályán.

A diszkosz és gerelydobásnál többször megtörtént, hogy az aradi Alt dobásai a pálya felett elhúzódozó villamos vezeték drótjaiba ütköztek; természetesen az ilyen módon akadályozott dobás nem jelentheti a versenyző teljes képességeinek bizonyosságát. Az Aradi Atlétikai Klub tagjai közül a versenyen a következők szerepeltek:

Alt János a gerelydobásban II. ik lett s ezüst érmét kapott. 33 m. 92 cm. dobása elsőrendű eredmény, s remélhető, hogy a f. hó 8-ik helybéli versenyen normális viszonyok között még szebb eredményt fog elérni.

Heeger Antal a bajnoki rudugró versenyben III. ik helyre került s kis ezüst érmét nyert.

Hoffmann János a 60 yardos síkfutásban III. ik, *Dufner József* pedig az 1/4 angol és 1 angol mér. földes síkfutásokban szintén III. ik lett; miadkettő bronz érmét kapott.

A klub atlétái most nagyban készülnek a f. hó 8-án Aradon, 9-én pedig Szegeden és Temesváron megtartandó országos atlétikai versenyekre.

— A Meteor versenye. Szeptember 2-án, vasárnap tartotta meg a Meteor kerékpár-klub idei versenyét a Simándi-úton a következő eredménnyel: *Megnyitóverseny*, 2 km. 1. Szilvássy Antal 3 p. 28 mp., 2. Nyáry Béla, 3. Franke Tivadar. *Junior verseny* 3 km. 1. Jáhl Nándor 5 p. 38 mp., 2. Franke Tivadar, 3. Neuman János. *Idegenek versenye* 5 km. 1. Molnár László 11 p. 30. mp., 2. Szupperits Aladár, 3. Nagele Rezső. *Térelőny verseny* 5 km. 1. Szilvássy Antal, előny nélkül, 20 p. 29 mp. 2. Franke Tivadar, 1 p. előny, 3. Jáhl Nándor, 3 p. előny. *Vígassz-verseny*, 2 km. 1. Nyáry Béla 5 p. 08 mp. 2. Franke Tivadar, 3. Richter Károly.

Csanádmegye virilistái.

(A legtöbb adót fizetők névjegyzéke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Makó-ról jelent tudósítónk, hogy Csanádmegye 1907. évi legtöbb adót fizetőinek névjegyzéke egybe van állítva és a vármegyén a jegyzői hivatalban van közszemlére kitéve, hol az bárki által megtekinthető és ellenszeptember hó 10-ig lehet felszólamlással élni.

A csanádi virilisták névjegyzéke a következő:

	Korona.
Ifj. Purgly János	10670 86
Blaskovich István	10102 91
Rá h János	8831 97
Biró Albert	8674 72
Purgly Emil	7589 44
Vajda Zsigmond	4962 38
Lotovics Gyula	4865 50
Ujhelyi Kálmán	4627 57
Hári Agoston	3675 78
Jakabffy Béla	3542 66
Montag Sándor	3512 60
Hász Antal	3494 38
Montag Henrik	3385 43
Urbán Péter	3312 32
Návy Tamás	3130 80
Návy Lajos dr.	3130 80
Id. Szilágyi Gyula	2904 44
Id. Návy Géza	2586 84
Telbisz Alajos	2574 54
Vertán Lukács	2552 04
Montag Lipót	2174 68
Montag József	2274 68
Cukor Márton	1994 40
Vásárhegyi László	1928 16
Id. Nagel Vilmos	1886 90
Gatz Antal	1886 07
Justh Gyula	1845 22
Nagel Henrik	1818 86
Martans Cézár	1638 00
Lukács Gyula	1581 84

Lakatos Árpád dr. 1528 63, Thomka Gyula 1451 92, Franyó András 1435 03, Ifj. Nagel Vilmos 1425 43, Spilka Antal 1388 35, Szabó Zoltán Antal 1359 72, Bieár Frigyes 1293 66, Návy Kornél 1277 17, Vertán Etele 1263 50, Ifj. Balu Gyula 1213 80, Kicsiny Miklós 1171 86, Baur József 1161 66, Lukács Géza 1152 72, Juhász Antal 1131 49, Bárány David 1122 61, Steigemberger Mihály 1112 46, Zelenák István 1092 77, Marjanuc Traján 1079 72, Ifj. Meko Sándor 1070 18, Blaskovich Aladár 1066 35, Kayser Lajos 1033 80, Ifj. Mágóri Sámuel 1024 65, Molnár Ede 1023 15, Vince Mihály 1022 50, Molnár György 1020 14, Babó Lajos 996 38, Babó Zoltán 996 38, Ifj. Laurovics János 959 34, Bucz Adolf dr. 934 52, Báó Benedek 914 80, Boldog János 906 35, Sarmezey Antal 906 32, Nusshaus Izidor 902 73, Nagy György József 895 46, Sztréja Pál 844 00, Ludaj Mojsza 830 36, Nagel Károly 824 44, Fabri András 824 08, Jakabffy D. 823 49, Görbe István 821 49, Morar Uros 815 00, Mudrity Isza 810 58, Mannheim J. 805 78, Marzinyán M. 804 65, Csala Ferenc 804 13, Sztréja Péter

792 76, Kohn Mór 782 30, Jancsik István 779 15, Fielperger György 778 25, Nenád Koszta 777 34, Tamási József 768 57, Spitzer Károly 768 17, Dózsa Ferenc dr. 768 50, Krausz A. H. 761 28, Návy Iván 748 85, Gera Ferenc 731 57, Id. Marjanuc Vassil 717 55, Helm Lajos 675 00, Rába László 664 25, Leipnik Ignác 662 50, Bakos Odón dr. 659 77, Ludaj István 634 93, Popovics Szvetozár 628 44, Ples Tivadar 619 10 korona.

Zsiványvilág a fővárosban.

(Rablás uton-utóélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A főváros közbiztonsági viszonyai a lehető legrosszabbak, nap nap után rablótámadások, biciklizások, utonállások. A külfölkön éjszaka idején az emberek nem mernek kijönni lakásukból, félnek a jászoktól, akik megtámadnak, elvernek mindenkit, megbícskazzák, aki „visszabeszé”, ahogyan ők most tolvajnyelven a védekezést nevezik. A főkapitány azt mondja, a rendőrség nem hibás, kevés a rendőr, nem jut mindenhol. Készségtelenül igaz, hogy ebben a tekintetben az állapotok a lehető leggyatrobak, mert 1896 óta a rendőrlétszámát nem szaporították, pedig tíz év alatt a főváros mindenképpen terjeszkedett. Mindazonáltal észszerűbb beosztással, ha a szükség úgy parancsolja, juthatna oda is rendőr, ahol nincs, ha ottan szükségesebb a jelenléte, mint ott, ahol van.

Az ilyen viszonyok eredménye, hogy a rákoskeresztúri határban, a *Határerdőben rablólanda alakult*. Négy öt tagból, munkesemberekből vagy parasztokból álló társaság, mely vasárnap kezdte meg működését és hajnaltól éjjelig működött, még pedig elég agilis volt, mert eddig öt rablótámadásról tettek a főkapitányságon feljelentést.

Nográdi Zsuzsanna, Vinczky Jánosné hajnali 3 órakor jött be a budapesti vásárra egyfogatu kocsián férjével és 6 éves kis fiával. A férje elől ült a bakon, ő a kis fiával a kocsiban feküdt és egy nagykendővel takarózva aludt. A Határerdő mellett egy útésre ébredt fel. Valaki fejszűtötte egy doronggal, ugyanakkor lerántotta róla sötétkék kendőjét, belésén *Kohász József* rákoskeresztúri kalapos címkéje. Mikor felébredt, azt látta, hogy négy-öt paraszti sorban levő ember dorongokkal állja körül a kocsit, de férje, akinek az arcát vér borította, mert őt is megütötték, a lovat erősen meghajtotta, mire az eliramodott. A rablók egyidegig a kocsi után szaladtak, aztán elmaradtak. A támadásnál Vinczky János kalapja is elveszett.

Ugyanaznap hajnali 4 órakor ugyanazon a helyen megtámadták *Alzibler Pál* gazdaembert, aki kétfogatu kocsián hajtott a város felé. Mellette a bakon 16 éves fia ült, hátul a kocsiban pedig *Bárdi István* 26 éves kocsis. Szénát és krumplit hoztak befelé. Bárdi elszendített, arra ébredt, hogy fejbavágták, egy csomó ember volt a kocsi körül, a gazda nem sokat gondolkodott, hanem jobbra balra vágott az ostorával, aztán végighuzott a lovakon és otthagytá a rablókat, akik követet, téglákat dobáltak a kocsi után.

Valamivel később *Nagy Jullanna* tizenkilenc éves rákoscsabai lakos kétfogatu kocsiját támadták meg ugyanott. A kocsin Sándor bátyját vitte haza, aki Budapesten szolgáit. Ezek is csak úgy szabadultak, mint az előbbie.

Nem szabadult a rablótól ilyen könnyű szerrel *Gapi András* tápiórécsi lakos, aki este fél 8 órakor kétfogatu kocsiával jött be a városba. Ugyanazon helyen őt is megtámadták és doronggal úgy fejbavérték, hogy eszméletét elvesztette. Amikor magához tért, a kocsija ott

állt az útszélen, s a kocsiban feküdt, hiányzott a vörös, harisnyaalaku pénzszacskója 24 korona készpénzzel.

A rendőrségnél, ahol az ügyet Bónis kapitánynak osztották ki, a legazalosebb körű intézkedéseket tették. Azt hiszik, hogy környékbeli parasztok vagy munkások csak úgy ötlet-szerűen álltak össze vasárnapi rablóbandának. Bónis kapitány különben most két rablásért elfogott embert, Kassa és Kucsera István nevűket vallat, akik 26-ról 27-ra terjedő éjszakán egy embert kiraboltak és teljesen levetkőztették és nem lehetetlen, hogy ezek az emberek tudnak a Határerdő rablóbandájáról.

Az orosz rémnapok.

Leleplezett terrorista szervezet.

Zendülő katonaság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 4.

Hónapok óta nem mulik el nap, hogy Oroszországban föl ne fedeznének legalább egy forradalmi szervezetet. A fölfedezést természetesen nyomon követik a letartóztatások és a tömeges kivégzések. A katonaság is hol itt, hol ott zavarog, csend azonban egy pillanatra sem szakítja meg a véres birodalom kaotikus forrongását.

Mai távirataink a következők:

Berlin, szeptember 4. A Wolff-ügynökség odesszal jelentése szerint ott egész határozottsággal azt beszélte, hogy a rendőrség katonai terrorista szervezetet fedezett fel, amely elhatározta, hogy az összes feljebbvalót meggyilkolja. A forradalmi szervezet több más forradalmi szervezettel élénk levélváltást folytatott. Hírszerint 14 tisztet és egy ezredorvost tartóztattak le. Ez utóbbit azzal vádolják, hogy a katonaság titkos ülésén elnökölt. Más hírek szerint egy ugynevezett fehérgárda alakult, a mely felhívást bocsátott ki, mely felhívás Gregoriew főkapitány halálos ítéletét tartalmazza. A sztrájkoló katonai munkások ma megölték Gretschien mérnököt, kit a munkások azzal vádoltak, hogy akadályozta meg a kiegyezést munkaadóikkal.

Odessa, szept. 4. A katonai szervezetek több tagját, Lödensohn orvost, egy Leontin nevű nemes ember leányát, Mihajlov ezredes leányát, a donni ezred több önkéntesét, számos altisztet és igen sok katonát letartóztattak. Azzal vádolják őket, hogy forradalmi szervezeteket alapítottak. Valamennyiüket hadi törvényszék elé állítják, amely agyonlövésre fogja ítélni őket.

Irkutsk, szept. 4. Szibériában a katonaság zendüléssel napról-napra nagyobb arányokat öltenek. Ma is nagy összeütközés volt a katonaság és a lakosság között, miközben több tisztet megölték.

Kazán, szept. 4. Mamihov faluban, Csisztopol kerületben 20 részeg paraszt a pap vezetése alatt megtámadott tíz rendőrt, kik a korcsmában egy asztalnál ültek. A rendőrség, miután előzőleg nyugalomra intette a tömeget, sortűzet adott, miközben két ember életét vesztette, a pap pedig súlyosan megsebesült. A rendőrök végül szíjjelkergették a tömeget. Tizenhét embert letartóztattak.

Pétrovár, szeptember 4. Stolipin miniszterelnök felesége a kiállott nagy izgalmaktól súlyosan megbetegedett. Betegsége elkerülhetetlenül halállal fog végződni.

A király nem jön.

Elmarad a séjour.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Régebben hirt adtunk róla, hogy a király szeptember 20-ikán Budapestre érkezik és több fogadás, udvari ebéd után hosszabb tartózkodásra Gödöllőn marad.

Ez a hír — mintegy fővárosi esztalpra jelent — akkor teljesen alaposnak bizonyult. A gödöllői kastélyt sebtében renoválták a körülövező parkkal egyetemben és az uradalom személyzete az udvari vadászatok előkészítéséhez fogott. A kormányparti sajtó pedig dicsérte az új korszakot, amely ime, felolvasztotta a bécsi udvar fagyát és hozzánk is juttat valamieskét a korona fényéből. Most azonban bécsi forrásból arról a hírről értesülünk, hogy a királyi látogatás elmarad.

Szeptember 20-ika helyett csak október végén, a delegációk megnyitásához jön a király Budapestre. Akkor is csak két-három napig marad kedvelt magyarjai körében, azután visszautazik Bécsbe. A gödöllői séjour egyáltalán elmarad. Ami renoválást eddig ejtettek, elteszik — jobb időkre.

Első pillanatban — írja az említett lap — magunk is kételkedtünk hírforrásunk megbízhatóságában. Utána jártunk a dolognak és azt az információt kaptuk, hogy a hír teljesen igaz. Igaz, hogy az udvar titokban tartja ezt a legújabb elhatározását, de közvetett formában mégis nyilatkozott róla.

Ugyanis október elejére volt kitűzve a Szent-István-bazilika zárkölététele és az Andrássy-szobor leleplezése. Mindkét ünnepély határidejét azért halasztották idáig, mert a király személyes megjelenését helyezte kilátásba. Most az ünnepségek rendezőbizottságait bizalmasan értesítették, hogy a király csak október végén érkezik Budapestre, akkor is sokkal rövidebb ideig marad, semhogy ily ünnepségeken részt vehetne.

Ugy látszik tehát, hogy az új korszak békés fénye csak belőlünk áradozik olyan bőségesen. A bécsi udvar megmaradt ezutánra is annak, ami azelőtt volt: áldástosztó napnak Bécs felé, komor haragos felhőnek Magyarország felé.

Gyászmise Vásárhelyi Bélaért.

(Rekvium a minorita templomban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Ma délelőtt tíz órakor tartották meg a minoriták templomában a rekviumot Vásárhelyi Béla lelki üdvéért. A gyászoló közönség nagy számmal volt jelen a rekviumon, ezzel is újabb jelét adván annak a szívből fakadó fájdalomnak, amelyet Vásárhelyi Béla, a munka fáradhatatlan bajnokának, a polgártársaiért, a városáért és megyéjéért lelkesedő önzetlen emberbarátnak, nagy tervek és nagy eszmék létesítőjének halála okozott. Komor, méltóságteljes volt a hangulat.

A templomban jelen volt az elhunyt egész családja és ott voltak azok a testületek is, amelyeknek Vásárhelyi Béla sok éven át vezetője és irányítója volt. A nagyközönség köréből is számosan megjelentek a rekviumon. Megható volt a gyászszertartás és szinte szívből fakadt a lobás, amely Vásárhelyi Béla lelkiüdvéért

elhangzott. Akit nagy tervel és ne es szíve egész életén át pihenni nem hagytak, adjon annak örök pihenőt, békés nyugodalmat a Mindenható.

A szertartást Csák Cirjék dr. minorita rendfőnök végezte, akinek Faiz Benedek és Kiss Gyula lelkészek segédkeztek. A templom hajójában nagy katalfalk volt felállítva, amely mellett a mise után a szertartást végző papok Ciberát tartottak. A templom padsorai zsufolással megteltek. Az első sorban egyik oldalon a gyászoló család, másik oldalon pedig az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága és tisztikara foglaltak helyet id. Nachtnébel Udön és Fábrián László igazgatósági tagok és Hegedüs László igazgató helyettes vezetésével. A többi padsorokat Aradváros gyászoló intelligenciája s az egyes testületek küldöttségei töltötték meg; így a Máv. aradi üzletvezetőségének tisztikara Szilankovits Miklós üzletvezető, az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár Heinrich Sándor vezérigazgató vezetése alatt, továbbá a Weltzer féle vaggongyár igazgatósága és tisztikara, az Aradvármegyei gazdasági egyesület küldöttsége és még számos testület és intézmény.

Vásárhelyi Béla haláláról részvételjes sorokban emlékezett meg az egész ország sajtója és garmadával érkeztek ma is a gyászoló családhoz azok a táviratok és levelek, amelyekben távollévők adtak kifejezést igaz részvétüknek.

Fejérváry Géza báró volt miniszterelnök a következő szövegű levelet küldte Vásárhelyi János címére:

Nagyságos kézdivásárhelyi Vásárhelyi János urnak, Arad.

Legőszintébb, legforróbb részvéttel

báró Fejérváry Géza.

A mai napon még a következők küldöttek távirati vagy levélbeli részvétnyilvánítást: Jankó Lajos nyug. altábornagy (Szeged), Telbisz Károly polgármester (Temesvár), Schill József megyei főjegyző, Ottenberg Tivadar vezérigazgató, Meszlényi Antal kir. ügyész (Újvidék), Juhász Bálint igazgató (Mezőhegyes), Martens Cézár igazgató (Mezőhegyes), Ney Ferenc Máv. főfelügyelő (Budapest), Czédly Károly dr. ügyvéd, Darányi János megyei aljegyző, Baliczey Géza (Csaba) és még igen számosan.

TANÜGY.

A tanítóképző új igazgatója.

Arad, szeptember 4.

Az aradi áll. tanítóképző intézet évek hosszú során át nagy szakértelemmel működött népszerű igazgatója, Szabó József július 1-én, harminc évi sikeres működése után nyugdíjba mentén, helyét Láng Mihály, a pápai áll. tanítóképző intézet eddigi igazgatója foglalta el.

Az új igazgató a napokban vette át az intézetet és annak szertárainak összes felszerelését Szabó Józseftől s nyomban megtartotta az első tanári értekezletet. Az értekezleten az új igazgató a legelőnyösebben mutatkozott be a tanári testületnek, mely bizalommal és rokonszenvvel fogadta őt új állásában. Láng Mihály bemutatkozó beszédjében a legmelegebb elismeréssel emlékezett meg volt nagyérdemű elődjéről, Szabó Józsefről, kinek a többi között elvitatlan érdeme az a benső baráti viszony, mely az aradi áll. tanítóképző intézet igazgatója és tanári testülete között fennállott s mely egy tanítói belső életében felvirágoztatásában és vezetésében mindenkor első rangú tényező. Ezt az egészséges viszonyt óhajtja s is első sorban ápolni s épen azért ez inter pares

primus elve szerint kíván működni s kérte tanáriársait, hogy azzal a kerélsérel szeretettel és bizalommal fogadják őt, a minővel ő ezen jó hírű tanintézet vezetését átvesszi.

A tanári testület nevében Nagy Sándor, mint az intézet legrégebb tanára meleg szavakkal üdvözölte az új igazgatót, biztosítván őt a tanárikar támogatásáról, tiszteletéről és szeretetéről, amely ha kölcsönösen ápoltatik, az aradi áll. tanítóképző intézet továbbra is az marad, amit 33 évi működése és fennállása alatt kivívott magának: Délmagyarország hazafias és tudományos szellemben nevelt magyar tanítóságának és a magyar kultúrának temploma.

(—) Tanító-választás. Arad város iskolaszéke szeptember hó 6 án, csütörtökön délután 5 órakor a városház emeleti kistermében tanító-választó ülést tart, melyre az iskolaszéki tagok meghívottnak oly értesítéssel, hogy ezen harmadszor egybehívott ülésen a megjelenő iskolaszéki tagok, tekintet nélkül a számukra, választanak. Az ülés tárgya: A tanyai községi elemi iskolánál üresedésbe jött tanító állásnak választás után való betöltése. *Institúris* Kálmán iskolaszéki elnök.

(—) Beiratások a kereskedő tanonciskolába. A kereskedő tanonciskolában megkezdődtek a beiratások. Tisztelettel kérem a főnökök urakat sziveskedjenek e hét folyamán tanulóikat okvetlenül beírattatni, mert a kapitányi hivatali kénytelen lesz a beiratást elmulasztó főnökök urakra a törvény által megállapított bírságot kivetni. A beiratás szeptember hó 11-éig mindennap délután 2 órától 5 óráig eszközölköztetik. A tandíj és könyvek ára a beiratáskor egyszerre fizetendő. A felügyelő biz. nevében: *Konács Vince* igazgató.

Zigány Árpádot letartóztatták.

A „Panama-tanulmányok“ panamája.

Zsarolási kísérlet Grödelék ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

A néhány év előtt *Turris Eburnea* című regénye, tavaly pedig a *Zeysig*-röpirat miatt sokat emlegetett, tehetséges, de viharos multu hírlapíró: Zigány Árpád ismét beszéltet magáról. Állítólag — mint egy brassói lap írja — zsaroláson kapták rajta és letartóztatták. Zigány Árpád *Panama-tanulmányok* címen szenzációs röpiratot írt és a brassói jelentések szerint ezzel meg akarta zsarolni a milliomos *Grödel testvérek*-et, Magyarország legnagyobb és legvagyonosabb erdőtarolási és fakeskedő cégét.

Zigányt, akit a brassói rendőrségen ma ismételtén kihallgattak, átvitték az ügyészség fogházába és megindították ellene a bűnügyi eljárást.

A letartóztatásról és a még eddig homályban levő előzményekről az alábbi tudósítások számolnak be:

A *Brassói Lapok* jelentik: A brassói rendőrség tegnap délután itt letartóztatta Zigány Árpád budapesti hírlapírót, a *Pesti Hírlap* volt belmuakatársát, kinek neve a *Zeysig*-röpirat révén lett ismeretessé. Zigány „*Panama-tanulmányok*“ cím alatt egy röpiratot írt *Grödelék* ellen, a melyben mindenféle rágalmat szór ellenük. Szándéka az volt, hogy nagyobb összeget zsaroljon ki a cégtől. Ezért tárgyalt is egy *Bloch* nevű urral egyetemben a céggel és előbb *nyolcvan* ezer, majd *harmincz* ezer koronát kért annak fejében, hogy a röpiratot ne jelentesse meg. A *Grödel*-cég azonban, bizva igazában, nem állt fel a zsarolásnak.

Tegnap, a midőn Zigány és *Boch Horn*

Mórral, a cég képviselőjével tárgyaltak az összeg nagyságáról, Zigány a megalakított 80.000 koronára *2000 korona előleget* kért; ekkor azonban előlépett két elrejtett detektív és Zigányt letartóztatták.

Még tegnap este megtörtént a zsaroláson rajtacsipett két egyén kihallgatása és a kapitányság el is rendelte ellenük a letartóztatást.

Brassó-ból táviratozzák: Zigány Árpádot ma délelőtt ismét kihallgatták a rendőrségen. A kihallgatás, amelyet *Farkas* főkapitány fogatosított, délelőtt tíz órakor kezdődött és késő délutánig húzódott. Az érdekes fogoly vallomását azonban a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartják.

A kihallgatás után Zigányt átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

A *Panama-tanulmányok* című röpiratban Zigány Árpád állítólagos nagy panamákat leleplez le, melyeket szerinte a *Grödel*-cég a székelyföldi és a szász erdők megvásárlása körül követett el. Az erdővásárlások történetét részletesen elmondja és egész sorozatát a súlyos vádaknak emeli úgy *Grödelék*, mint *Feilitsch* Artur báró volt földmívelésügyi miniszter és több főtisztviselő ellen. A röpirat még a nyár elején készült és azóta egy fővárosi estilap többször hozott belőle mutatványul részleteket, de az egész eddig még nem került a nyilvánosság elé.

A verekedő liga-elnök.

Egy magyar konzul afférja.

„Arcatlanság magyarul beszélni.“

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 4.

Megemlékeztünk mi is arról a kínos botrányról, amely vasárnap este egy *Bukaresti* szálloda vendéglőjében történt. A minket közelebről érdeklő botrányról, amelynek egyik szereplője *Kutsera* Miksa, az új galatzi magyar-osztrák konzul, a következő részleteket jelentik:

Bukarest-ből táviratozzák: Kínos botrány volt ott vasárnap este az egyik szálloda vendéglőjében. Az eset hősei *Gradisteanu* Péter, a román kulturlliga elnöke és *Kutsera* Miksa, az új galatzi magyar-osztrák konzul. *Kutsera* vacsorát rendelt a pincéernél és magyarul beszélt vele. A kulturlliga elnöke a magyar szóra egészen megvadult és dühtől remegő hangon kiáltott a konzulra:

— Ne beszéljen az ur magyarul! Hagyja azt a kutyákra; mi nem tűrjük a magyarszót!

Kutsera csodálkozva tekintett a dühös, ordító emberre és csendesen, higgadtan mondott neki valamit, a mire *Gradisteanu* még dühösebb lett. Majd hirtelen felugrott az asztaltól, a mely a heves mozgástól feldőlt s az edények csörömpölve estek a földre.

A vendégek kíváncsian futottak oda, de már nem tudták elejét venni annak, hogy a dühögő kétszer az arcába ne vágjon *Kutsera*nak. Az ütésektől eleredt a konzul orra vére. *Kutsera* rögtön elhagyta a helyiséget, otthagya a megvadult embert, aki még egyre ordított és szidta a magyarokat. A kínos botránynak különben lovasias folytatása lesz.

Ujabb távirat jelent *Konstanzá*-ból: *Kutsera* Miksa itteni osztrák-magyar konzul konfliktusáról *Gradisteanu* Péterrel, a román kulturlliga elnökével, még a következőket jelentik: Az estebédnél két magyar hölgy magyarul beszélt a pincérről a *Carol*-szállodában. *Gradistea-*

nu, a román kulturlliga elnöke ezen módfelett feldühödött és torkaszakadtából kiabált, hogy arcatlanság Romániában magyarul beszélni.

— *Ezt mi nem tűrhetjük el!* — mondotta és lármás tiltakozások közepette kivonult az étteremből.

A rövid idő óta itt időző, de általánosan kedveit *Kutsera* Miksa odamenta hölgyekhez és felajánlotta nekik védelmét. Két órával később *Kutsera* az utcán találkozott *Gradisteanu* Péterrel, előbb állt és így szólt:

— *Hölgyeket inzultálni gyávaság!*

Gradisteanu elsápadt, fevilágosítást kért, mire a konzul ismételte szavait. Az urak erre megnevezték magukat. Időközben nagy tömeg verődött össze. *Kutsera* egy a közelben álló tisztnek átadta névjegyét és el akart távozni. A tömeg azonban öklökkel és botokkal fenyegetőzve és lármázva utját állta. *Gradisteanu* rárohant *Kutsera*ra és ökölcsapást mért fejére, melyet a konzul elhárított. Egyidejűleg a konzul mellén is ütés érte és viaszatántorodott. Az esztelen tömeg botokkal sühintett a konzul felé, a ki derekasán védekezett és a botütéseket barátai segítségével elhárította. *Kutsera*t a dühögő tömeg kezei közül *Bocrscu* tábornok szabadította ki.

A botrányos eset a romániai magyarság körében nagy felháborodást keltett.

HIREK.

Herczeg Ferenc — Vásárhelyiről.

Arad, szeptember 4.

Az a gyász, melyet *Vásárhelyi* Béla elhunytára borított, akik őt ismerték és szerették, nem maradt meg Arad határai között. A magyar irodalom büszkesége: *Herczeg* Ferenc, ki pécskai képviselősege korából közelebről ismerni és megbecsülni tanulta *Vásárhelyi* Bélát, ma a következő táviratot küldte az Aradi Közlöny szerkesztőségének Budapestre:

Aradi Közlöny

Arad.

Utazásom miatt elkésetten, de egész szívemmel osztom a fájdalmas gyászában, mely önöket és *Aradmegye* egész társadalmát a nagyelméjű és nagyszívű *Vásárhelyi* Bélának, a tettek fáradságtalan emberének elvesztésével érte.

Herczeg Ferenc.

Ez a pár szó nem mond újat *Vásárhelyi* Béláról. De mondja azt, hogy akik intellektualitásukkal felértek odáig, hogy ezt a nagy embert, ennek a nagy embernek tetteit, munkásságát és gondolatmenetét tökéletesen megértették: azok tudják csak igazán, hogy a *Vásárhelyi* Béla elvesztése micsoda veszteség.

Herczeg Ferenc részvétvívata azt jelenti, hogy ő, aki éles látó szemmel, világos agygyal, mosolyogva néz át az emberek lelkén, értékes és nagybecsülendő kvalitásokat talált a mi nagy halottunkban. És ez a távirat a *Vásárhelyi* Béla legszebb nekrológja.

Éhezünk tovább!

Arad, szeptember 4.

Akinek sokja vagyon, annak adatik és akinek kevese, attól a kevés is elvétetik. Ime, az irás szavai beteljesülnek: *Temesvár* el akarja venni Aradtól az állami jószágigazgató-ságot.

Temesvár tudja, hogy mit csinál. *Telbisz* Károly okos ember és erélyes polgármester. Mint okos ember, tudja, hogy Arad az a város, mely sohasem állott a hatalmak kegyében; tudja, hogy az aradi tanács pipogya és tehetetlen. Mint erélyes polgármester, keveset törődik azzal, hogy más városnak árt, mikor a magáénak használni akar.

Igaz, hogy ennek a kérdésnek van etikai oldala is. A legegység erkölcsen tanítja, hogy nem illik másnak szamarát, feleségét, más marháját, avagy jószágigazgatóságát kívánni. De mit törődik Temesvár, a mimikri-város az erkölcses, az etikával? Ahol a politikai erkölcselenség valóságos orgiákat ül, ahol a polgárság mári-holnapra változtatja elveit a célszerűség mértéke szerint, ahol ma keresztrefeszítik, akinek tegnap a talpát csókolták és ahol hasraesnek az előtt, akit tegnap még megköveztek: abban a városban kár magasabb, ideális szempontokat keresni. Ahol legfőbb ideál a gyomor és a zseb, ott ne keressünk méltányosságot és plátói vágyakozásokat. Hogy Temesvár mindig a hatalomhoz simul s mezei nyulként idomult a politikai időjárás színehez, ez csak annak a bizonyossága, hogy össze tudta egyeztetni a lelkiismeretét a zsebével. Számolnunk kell tehát azzal a tényvel, hogy etikáról most sem lehet szó. Minden város alkudjék meg a maga erkölcsével, ha tud. Temesvár megalkuszik: a dolog rendben van.

De Arad! Arad, a városok Succija, a nagy koplalomester, aki már esztendő óta koplal! Mit csinál Arad, mikor azt a keveset is el akarják enni előle, amije van? Behunyta szemekkel, összetett kézzel nézi e jogainak elaludását, avagy végre a sarkára áll?

Megjósolhatjuk: akármilyen történjék is, Arad mindig a régi marad. A híres *rebellis város* megelégszik a rebellis címmel. A jellegre immár nem tart számot. Meghunyázkodva és nagy szomorúsággal fogja tudomásul venni, hogy ime, maholnap sikerül visszaféldőnie oda, ahol valaha volt. Amire joggal számíthat, azt nem kapja meg, amije megvan, azt lassacskán elveszíti. Az éhes város megmarad éhes városnak.

Ugy október 6-ika táján micsoda gyönyörű frázisokat hallunk a magyar Golgotháról, a 13 vértanuról! Igazán, sokszor kedvünk támad, hogy higgyünk is annak a nagy műlekedésnek, amit ilyenkor tapasztalunk. És hinnénk is, ha nem látnók, hogy éppen a most kormányra jutott vezérek, akik a legszébb frázisaikat pazarolták Aradra, hogy éppen ezek azok, akik igazán a mártírok városává akarják tenni ezt a várost. A célzat nyilvánvaló. Bécsben nem szeretik ezt a helyet, amely egy csomó gyalázatosság emlékét jelent a számunkra. És a nagy, a nemzeti kormány jó lábon akar állani Bécseszel. A vértanúk miatt mellőzik Aradot: ez az, amit nem lehet letagadni. Nekünk pedig nincsenek embe-reink, akik ezt a mellőzést meg tudnák torolni.

Akinek sokja vagy, annak adatik, akinek kevese, attól a kevés is elvétetik. Ehezünk tovább, majd Temesvár eszik helyettünk is!

— **Lefuvás a császárgyakorlaton.** *Teschén*-ből táviratozzák: A király ma reggel fél 7 órakor kocsin a gyakorlótérre indult Punzau irányában. Ma folyt le a döntő ütközet, amely igen jól sikerült és a király meglegedését fejezte ki a csapatok magatartása fölött. A király dél előtt 11 órakor lefuvatta a hadgyakorlatot, amely ezzel az aktussal véget ért. Érdekes ujtás volt, hogy ez alkalommal a két főhadiszállás fölött lebegő léggömbökről a lefuvás pillanatában fehér kendőket lengettek alá, hogy a látókörön kívül levő csapatok is tudomást szerezzenek a hadgyakorlat befejezéséről. A király egynegyed tizenkettőkor a tescheniek élénk ovációja mellett visszalovagolt lakására.

— **Dessewffy püspökké szentelésének évfordulója.** Tizenhat éve, hogy *Dessewffy* Sándor megyéspüspököt Kassán *Bubics* Zsigmond kassai püspök, *Császká* György és *Vályi* János püspökök jelentésében püspökké konzekrálták. A csanádmegyei papság a főpap iránti rajongó szeretettel és tisztelettel emlékezett meg e napon *Dessewffy* püspökről és hatalmáért küldött az egék urához, hogy még sok éven át tartsa meg egyházmegyéje és hazája javára a fővárosban még mindig gyöngéledő egyházfejdelmet.

— **Személyi hír.** *Institútor*s Kálmán polgármester tegnap este elutazott Arad-ól s holnap tér vissza.

— **Kezdődnek a kiegyezési tárgyalások.** *Budapest*-ről táviratozzák: *Beck* báró osztrák miniszterelnök értesítette *Wekerle* Sándor miniszterelnököt, hogy fel óhajtja venni a kiegyezési tárgyalások fonalát. Az osztrák miniszterelnök kérésével ma délben foglalkozott a minisztertanács és ennek eredményeképpen *Wekerle* valószínűleg a hét végén Bécsbe utazik.

A mai minisztertanács sorját ejtette *Wesselényi* Miklós báró koronaöri kinevezésének is. *Wesselényi* báró kinevezésével megüresedik a kolozsvári II. kerületi mandátum.

— **A kultuszminiszter fogadónapja.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter szeptember 18-án, csütörtökön délután négy órakor tartja az első általános kihallgatást a nyári szünet után. A kihallgatásra előjegyzéseket *Schwöder* Ervin dr. titkár hétfőtől kezdve fogad el.

— **A kuriai bíraskodás új törvénye.** Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, a főhivatalos *Budapesti Tudósító* ma a következőket jelent: Több napilap közölte, hogy a képviselő-választási ügyekben való kuriai bíraskodás módosítására vonatkozó törvényjavaslat már készen várja a Ház elé való terjesztését. A hír ebben a formájában helyreigazításra szorul. *Polónyi* Géza igazságügyminiszter ugyanis a tervezet készítőjével, *Edvi Illés* Károlyival egyelőre a törvénytervezet első fogalmazványában állapodott meg. Ez a fogalmazvány még *szaklatáskozmány* elé kerül s csakis a tanácskozmány tárgyalás után elkészülő munkát fog mint törvényjavaslat a Ház elé terjesztetni. A szeptember hó közepe táján megtartandó szakértekezletre a miniszterelnök és belügyminiszter képviselőin kívül a következők nyertek meghívást: *Daruváry* Alajos, *Zichy* Nándor gróf, *Chorin* Ferenc, *Prónay* Dezső báró, *Vigyázó* Ferenc gróf főrendiházi tagok, *Rakovszky* Ist-

ván és *Náray* Lajos, a képviselőház alelnökei, *Bánffy* Dezső báró, *Nagy* Ferenc, *Sághy* Gyula, *Bakonyi* Samu, *Barabás* Béla, *Bizony* Ákos, *Brediceanu* Körtolán, *Csismadia* Endre, *Havilár* Dániel, *Holtay* Pál, *Holló* Lajos, *Issekutz* Győző, *Nagy* Dezső, *Nagy* Emil, *Polit* Mihály, *Simonyi*-*Semadam* Sándor, *Szentiványi* Árpád, *Thaly* Kálmán, *Ugron* Gábor, *Visontai* Soma, *Horváth* Gyula és *Gál* Sándor országgyűlési képviselők, *Gulner* Gyula főispán, *Wlassics* Gyula, a közgazgatási bíróság elnöke és *Latkóczy* Imre, a bíróság mácelelnöke, *Heil* Fausztin és *Nagy* János közigazgatási bírák, *Oberschall* Adolf, a kir. Kuria elnöke és *Bernáth* Géza, a kir. Kuria mácelelnöke, *Székely* Ferenc koronaügyész, *Csahó* Ferenc kir. ítélőtáblai elnök, *Czárán* István és *Traiber* Vince főügyészek, *Vavrik* Béla és *Sebestyén* Mihály kuriai tanácselnökök, *Paiss* Andor nyug. kuriai tanácselnök, *Tairring* Alajos, *Ádám* András, *Fitler* Imre, *Somogyi* Mihály kuriai bírák, *Baumgarten* Izidor és *Vargha* Ferenc koronaügyész-helyettesek, *Zachár* Emil táblai tanácselnök, *Szivák* Imre, a budapesti ügyvédi kamara elnöke és *Papp* József, ugyane kamara titkára, *Baracs* Merell, *Tetősi* Ármán és *Darvai* Fülöp ügyvédek, *Balogh* Jenő egyetemi tanár, *Tóry* Oszkár miniszteri tanácsos és *Polner* Odőza miniszteri osztálytanácsos.

— **Választások a közgyűlésen.** Aradváros törvényhatóságának jövő szeptember közgyűlése igen népesnek ígérkezik, nemcsak azért, mert érdekes és gazdag a tárgyszorozat, hanem főleg azért is, mert lesz egy csomó választás. Így választás útján fogják betölteni a *Hertschka*-féle ösztöndíj alapítvány megüresedett helyeit, továbbá három bizottságba kell egy-egy új tagot választani *Edvi-Ilés* László lemondásai folytán. Ez a három bizottság: az iskolaszék, a szülői bizottság és az iparos tanácskölai bizottság. Bizonyos, hogy éppen elég pályázó és erős korteskedés lesz, főleg az iskolaszéki és a színügyi bizottsági tagság körül.

— **XIII. Leó utolsó útja.** *Rómából* táviratozzák: *XIII. Leó* pápa holttestét október hó 1-én nagy pompa kíséretében átviszik a *laterani bazilikába*, ahol utolsó kívánsága szerint örök nyugalomra helyezik. Az olasz kormány felajánlotta, hogy az út mentén katonai sorfalat állít, de hogy a Vatikán elfogadta-e, az még nem került a nyilvánosság elé.

— **Hirlapírók szervezkedése.** A gazdasági alapon való szakszervezkedés ügyében az aradi hivatásos hirlapírók f. hó 5-én, *szerdán* délután 2 órakor ismét gyűlést tartanak az Aradi Kereskedők Köre helyiségében.

— **A polgári iskolai tanítók fizetése.** Mint a *Politikai Értesítő* jelenti, *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki valamennyi közgazgatási bizottságnak és egyházi hatóságnak, a *közszéki és felekezeti felső nép- és polgári iskoláknál* alkalmazott tanítók és tanítónők fizetésének *államsegélyvel való kiegészítése* ügyében. A rendeletben a miniszter utal arra, hogy a közszéki és felekezeti felső nép- és polgári iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők illetményeinek megállapítása tárgyában 1868. óta újabb törvényes intézkedés nem történt, míg az állami tanítók és tanítónők illetményeit nemcsak az 1893. évi IV. t. c. javította, de az 1904. évi I. t. c. részükre még személyi pótlékokat is megállapított. Így az állami és nem állami alkalmazottak illetményei között a különbség mindinkább megnövekedett. A miniszter célja a fizetéseknel mutatózó aránytalanságoknak segélyezés útján fokozatosan leendő kiegészítése. A kiegészítést a közszéki képviselőtestület vagy az iskolaszék

kérheti. Az államszegélyek iránti kérvényeket október hó 15-ig kell az illetékes közigazgatási bizottságnál benyújtani.

— Balthazar mester a szinkörben. Emlékeztetés még Aradváros közönsége előtt Balthazar mester, az európaszerte híres bűvész, aki négy évvel ezelőtt tartott Aradon utoljára előadást. Balthazar, akinek csodálatos produkciói méltán keltettek feltűnést s azóta, hogy nálunk járt, Európának majd minden nagyobb városában megfordult, most ismét Aradra érkezett, hogy két estén keresztül előadásokat tartson. Előadásait, melyeken több érdekes ujdonságot fog bemutatni, szombaton és vasárnap este 8 órakor tartja meg a nyári szinkörben rendes helyárok mellett. Jegyeket már péntektől kezdve lehet a téli szobák pénztáránál váltani.

— Az aradi sztrájkok. A mai napon, az aradi sztrájkokban nem állott be fordulat. Az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötő munkásai, dacára az igazgatóság azon kijelentésének, hogy ha ma délig nem állanak munkába, úgy elbocsátják őket, nem hagyták abba a sztrájkot, hanem többen közülük elvitték munkakönyvüket és mult heti illetményeiket. A nem jelentkezett munkások munkakönyvét és illetményeit a részvénytársaság igazgatósága holnap letétbe helyezi az Iparhatóságnál. Az aradi cipészek termelő szövetségének sztrájkoló munkásai továbbra is folytatják a vasárnap kimondott bojkottot. A sztrájkoló kályhás segédék ügye eddig szintén nincsen elintézve. Valószínű azonban hogy a béke köztük és munkaadójuk, Balogh Dávid között holnap létrejön. A kárpitos segédék tudvalevőleg szintén mozgalmat indítottak bérviszonyaik javítására; ebben az ügyben holnap kezdődik meg az Iparhatóság előtt a tárgyalások.

— Vízmevek megváltása. Érdekes beadvány érkezett ma *Institúris* Kálmán polgármesterhez, az aradi vízvezetési művek megváltása ügyében. A beadványban, a melyet az Aradi vízmű részvénytársaság igazgatósága intézett a városhoz, a részvénytársaság arra az álláspontra helyezkedik, hogy a vízvezetési szerződésnek a város által való felmondása szerződésellenes. Ezen elvi álláspontjának hangsúlyozása dacára, a részvénytársaság még sem utasítja el a város fölhívását szakértőinek kiküldése iránt, hanem egyben megnevezte azokat a szakértőket, akik a város által kiküldött három tagu bizottsággal a társaság nevében tárgyalni fognak. A részvénytársaság szakértői, akik már ma Arad városába érkeztek, a következők: St. George Moora mérnök, H. R. Meyer gyáros és Gelyi Armin igazgató; — az előbbi kettő angol szakember és Londonból jött, az utóbbi pedig budapesti. A város által kiküldött bizottságnak tudvalevőleg *Revész* Adolf, *Ring* Géza és *Rosenberg* Miksa dr. a tagjai. Mint értesülünk, *Institúris* Kálmán polgármester a beadvány tárgyalására, holnap össze hívja a jogügyi bizottságot.

— Művész-házasság. *Mészáros* Giza kisaszszonyt, a szegedi szintársulat ünnepelt művésznőjét, aki az aradi közönségnek is kedves ismerőse, nőül vette *Csontos* Gyula, a szegedi színház rokonszenves fiatal tagja.

— Összedőlt négyemeletes ház. *Buda*pest-ről táviratozzák: Ma éjjel összedőlt a *Párkány-utca* 11-ik számú négyemeletes bérház, amely az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár tulajdona volt. A harmadik emelet padlója és a második emelet mennyezetének összedőlése okozta a katasztrófát. A szerencsétlenség színhelyén csakhamar megjelent a tűzoltóság és rendőrség, mely kilakoltatta a lakókat. A házban nyolcvan

egy szobás lakás volt, a melyekben négy-százán laktak. Egyik harmadik emeleti lakásban egy csecsemő holttestére akadtak. Hogy a gyermek természetes halállal mult-e ki, avagy a nagy rémületben megfojtották-e, az még nincsen megállapítva. A rendőrség széles körű vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy mi okozta a ház összedőlését? A ház azelőtt a takarékpénztár egyik adósáé volt. Ugy vélik, hogy a katasztrófát boszúból idézték elő, erre nézve azonban eddig pozitív adat nincs.

— Halálozás. Makó város egyik legvagyonosabb polgára, B. *Szűcs* János elhunyt. A köztisztletnek örvendett polgár életében eléggé visszavonultan élt és nagy vagyont gyűjtött össze, melyből végrendeletileg jótékony és közhasznú célokra tekintélyes részt hagyományozott.

— Gyilkosság Ujaradon. Borzalmas gyilkosság történt ma Ujaradon. A gyilkosság áldozata egy jómódu gazda, aki általános tisztletnek örvendett a községben és szorgalmas munkájával gyarapította vagyonát. *Kriegleder* Györgynek hívják a meggyilkolt gazdát, akit román földművesek gyilkoltak meg boszúból. A gyilkosság nagy izgatottságot keltett Ujaradon. A gyilkosokat a rendőrség még ma elfogta.

— Mese egy rablómerényről. Néhány hét előtt hírül adtuk, hogy a békésmegyei *Bicere* állomás közelében éjnek idején a Nagyváradról-Csabára menő vonaton kirabolták *Bátori* János lessi pályafő feleségét. Az asszony a kihallgatás alkalmával azt vallotta, hogy Sarkad állomáson a szakaszba két munkásféle ember szállt be, akik őt — minthogy az összes ezen szakaszban utazók Gyulán kiszállítottak — *Bicere* állomás közelében megtámadták, 16 korona készpénzt, utazási igazolványát, uti elemozsiáját és selyemkendőt elvették, mikor pedig segélyért kiabált, megragadták és a robogó vonatról ledobták, amely szerencsésen keresztül haladt rajta anélkül, hogy megsérült volna. *Bátoriné* az eséstől és kiállott ijedségtől eszméletét veszítette és csak órák mulva tért magához. Begyalogolt Csabára és itt jelentést téve az állomáson, visszautazott Lessre. Az állomásfőnökség azonnal értesítette az esetről a csendőrséget és a magyar államvasutak aradi üzletvezetőségét, melyek együttesen megindították a vizsgálatot a rablók kinyomozására. Az ügyben most érdekes fordulat állott be, melyről a következő értesítést küldte nekünk az üzletvezetőség:

Az Aradi Közlöny 1906. évi augusztus hó 10-én megjelent 186-ik számában a hírek rovatában közzétett „Rablómerénylet a vonaton” című közleményre vonatkozólag értesítjük, hogy az ez ügyben megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a közölt esemény légből kapott valótlanosság s azt *Bátori* János pályafő neje *pénse elvesztésének férje előtt való palástolására eszelle ki*. S íveskedjék tehát az utazó közönség megnyugtatósa érdekében közleményét helyesbíteni. Aradon, 1906. szeptember hó 4-én. *Fetter*, üzletvezető helyettes, főfelügyelő.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznél Aradon. 112

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgyszorozat. —

Sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által szeptember hó 12-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak:

1. A polgármester jelentése folyó évi augusztus hónapról. — 2. A vallás és közoktatásügyi miniszter 44965—1100 számú intézkedése az aradi községi polgári fiú és leányiskola államosítása tárgyában. — 3. A tanács előterjesztése az aradi felső leányiskola államosítása tárgyában. — 4. Az aradi kőműves segéd munkások kérelme a munkaidő leszállítása iránt. — 5. Az aradi ág. hitv. evang. egyház meghívása az új templom felszentelési ünnepélyére. — 6. A tanács jelentése a Hertschka Mór-féle ösztöndíjalapítvány megüresedett helyeinek betöltése tárgyában. — 7. Verboz A. és fiaai cég felebbezése a Könyök utcában épített kerítésének jelenlegi helyen hagyása tárgyában hozott tanácsai véghatározat ellen. — 8. Hoffmann Sándor kérelme az általa bérelt épület déli oldalán kapuzat létesítése iránt. — 9. László Ferencné felebbezése a segély iránti kérelmét elutasító tanácsai véghatározat ellen. — 10. A D. M. K. E. kérelme az általa kibocsátandó kölcsön kötvényekből bizonyos mennyiség átvétele iránt. — 11. Túzes Sándor festőművész növendék kérvénye ösztöndíj iránt. — 12. Czukor László indítványa a nyári vásár idejének június hó 15—20-ik napjai közötti időre való áthelyezése iránt. — 13. Az aradvárosi árvaház igazgató választmányának javaslata az árvaházban elhelyezett 7—15 éves gyermekek tápdíjainak az állam által leendő megtérítése iránt. — 14. A polgármester jelentése Edvi Illés László lemondása következtében megüresedett iskolaszéki tagsági hely betöltése tárgyában. — 15. A polgármester jelentése Edvi Illés László lemondása következtében megüresedett szülői bizottsági tagsági hely betöltése tárgyában. — 16. A polgármester jelentése Edvi Illés László lemondása folytán megüresedett iparstanonc iskolai bizottsági tagsági hely betöltése tárgyában. — 17. Edvi Illés László lemondása a városi törvényhatósági bizottsági tagságról. — 18. A belügyminiszter intézkedése az automobil-közlekedés létesítése iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. — 19. A tanács jelentése a Luther Márton-utca kocsijának aszfalt burkolattal való ellátása iránt tett intézkedések jóváhagyása iránt. — 20. U. az a Magyar aszfalt részvénytársasággal a folyó évben eszkelendő munkákra nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. — 21. U. az Nagy Lajossal az átvonuló katonatisztek elszállásolása iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. — 22. A tanács betérjeszti az 1907—1908 évekről szóló utadó előirányzatot. — 23. U. az előterjeszti a városi árvaháznak 1907. évi költségelőirányzatát. — 24. Billich Miklós pénztári ellenőrnek kérvénye aziránt, hogy a főpénztárnoki teendőik elvégzéseért jutalomban részesíttessék. — 25. Luczay János rendőrnök nyugdíjaztatása iránti kérelme. — 26. Schorán Gyula, mint néhai Szende Aladár volt városi hivatalnok kiskorú árvái gyámjának pótló neveltetési járuléka iránti kérelme. — 27. Marinkevicz László rendőrmesternek nyugdíjaztatása iránti kérelme. — 28. A tanács előterjesztése a folyó évi július havára elő és leirt állami adók után járó közszéki adónak elő és leírása iránt. — 29. A tanács előterjeszti, hogy Golomity Manó, Ambrózi Gyuláné, Zavornyák József, Fodor és Reisinger, Susterics János, a Délmagyarországi kőművelődési egyesület és az Aradvideki tanítóegyesület Freund Pál, Jahlits Ferenc, Trailla József, Winkler József, Fericsán Demeter, Cséttel Pál, Wagner János, özv. Műnich Anna, Gutmann Ignác és Vas Gusztáv által emelt új épületek bérjévédelmeire a községi adómentesség megadásának.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Dr. K. B. Panaszát eljuttattuk az illetékes ténnyezők kezéhez.

M. I. (Ujpanát.) Ugy tudjuk, jelenleg nincs. Közelebbi és részletes felvilágosítást adhat az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.

K. I. (Budapest.) A mi mértékünket nem áti meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A németperégi állatkiállítás. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület tudója, hogy a szeptember hó 8-ára Németperég községben kitűzött állatdíjazást, tekintettel arra, hogy azon a gazdák a még el nem végzett mezeli munkák miatt kellő számban nem vehetnének részt elhalasztotta s azt november 11-én fogja megtartani.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, szeptember 4.

Olyan meleg van, mintha a nyár most köszönné be, pedig már a vége felé tartunk.

Az aratási munkálatok megfelelő lefolyását jelzik mindenhol s bizony nem ártana, ha a folytatolagos teendőket állandó hűvös idő elősegítené.

A gabonafüzet még mindig a régi, nincs impulzus, amely az irányzatot kissé megindítaná.

Elkelt a mai hetipiacon:

5000—6000 mm. uj buza 12.80—13.20.

100—200 mm. uj árpa 10.80—11.—

50—100 mm. uj zab 11.60—12.—

100—200 mm. uj rozs 10.20—10.40.

— Bécsi vágómarhavásár. Bécs, szeptember 3.

A mai vásárra került 3689 magyar, 26 galíciai, 1136 német, 4751 darab. Ezek közt 661 leölt, 1013 rideg. Miután a mostani felhajtás, mely kisebb volt a múlt hetinél, fődőzte a szükségletet, nem volt árváltozás. A bikavásár szilárd árrakkal kezdődött és gyengébbel végződött.

Jegyeztek:

Magyar elsőrendű 82—90 K., darabonként 92 K., másodrendű 74—81 K., harmadrendű 64—72 K., elsőrendű galíciai 93—98 K. darabja 100—103 K., kivételesen 105 K., másodrendű 80—90 K., harmadrendű 74—79 K., leölt ökör 66—72 K., silány hízott és parasztkör 62—72 K. bika 60—84 K., kivételesen 85—86 K., tehén 60—78 K., bivaly 50—60 K. Száz kilonként, élsúlyban, fogyasztási adó nélkül.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4.

Kínálat és vételkedv elegeedő. Elkelt 40,000 méter-mázsa változatlan áron.

Az áruk 50 kilonként számítva:

Déli tőzsze.

Buza októberre 7.15—7.16
Aprillisi buza 1907-re 7.44—7.45
Rozs októberre 6.12—6.13
Zab októberre 6.58—6.59
Uj tengeri 1907-re 5.09—5.10

Zárlati 6 órákor.

Buza októberre 7.12—7.13
Aprillisi buza 1907-re 7.42—7.43
Rozs októberre 6.11—6.12
Zab októberre 6.51—6.52
Uj tengeri 1907-re 5.09—5.10

Irányzat szilárd.

Zárlat 6 órákor.

Osztrák hitelrészvény 673.—
Magyar hitelrészvény 810.35
Magyar koronajáradék 94.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény 675.75
Déli vasút 169.75
Leszámitolóbank részvény 516.—
Magyar jelzálog hitelbank 524.50
Rima-Murányi vasúti részvény 585.50
Városi villamos vasút részvény 584.75
Konvertált jelzálogrészvény 134.75
Egyesült Budapest fővárosi takpénzt. 2285.—
Adria tengerhajózási részvénytárs. . 4450.—
Orosz járadék 79.10
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben —
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban —

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felüli súlyban 112—113 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 117—118 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 123—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 126—127 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 118—120 fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.
A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

CSARNOK.

Tengeri kaland.

Irta: Molnár Ferenc.

(Folytatás.)

II.

Ejtélkor már együtt sétáltunk a görög városban és én udvariasan felajánlottam neki, hogy kapaszkodjék a karomba.

— Azt hiszik, a felesége vagyok — mondta nevetve és karomba kapaszkodott.

— Hadd irigyeljenek — mondtam boldogan.

Összejártuk az idegen várost, mindenütt megjegyezve, merre jöttünk, hogy visszataláljunk a kikötőhöz. Jártunk vagy egy órát, mikor egy nagy téren kivilágított kávéházat találtunk.

— Jót tenne egy kis fagyalt, — mondtam. Elnevette magát, pajkosan.

— Jó, — mondta és megindult a kávéház felé.

Ez a kávéház egy nagy, nyugati mintára berendezett, palotaszzerű szállónak volt a kávéháza. Ha nem csalódom, a nemzetközi expressz-társaság szállója volt. A pincérek franciául beszéltek, a kávéház nagyon elegáns volt és az asszony ezt mondta:

— Ha nem érezném ezt a babérillatot, azt hinném, Párisban vagyok . . .

Mikor megettük a fagyaltot, éreztem, hogy itt a cselekvés pillanata. Ha most visszamegyek vele a hajóra, örökre elveszett minden. A hajó csak másnap déiben indult s így volt időnk addig a városban maradni. Nem nagyon szoktam meg a gyorsan lebonyolódó kalandokat s így csupa félszesség lehettem, amikor hirtelen ezt mondtam az asszonynak:

— Asszonyom, ki tudja, látom-e még valaha az életben . . . tehát sietnem kell ezzel a kijelentéssel . . . én, én szeretem önt asszonyom.

Elkomolyodva nézett rám. Én éreztem, hogy ebben a pillanatban dől el minden. — Haikán kérdezte:

— Miért mondta ezt?

Volt egy kis szemrehányás is a hangjában, de én úgy véltem, hogy ő másként szokta elutasítani azt, akit el akar utasítani. Mohón feleltem:

— Szép vagy, gyönyörű istenteremtése vagy, arra való vagy, hogy megőrjítsél egy csókkal egy férfit . . .

Mosolygok, hogy ezt most leírom. De akkor, a csodálatos, babéros éjszakán, hogy az ő izzó szemét néztem, nagyon komolyan hangzott.

— Ki tudja meg — folytattam — ki tudja meg, hogy Istenné avattál egy idegen embert? Soha senki sejtene nem fogja és én a halálom percében gondolni fogok rá.

Félő ával későbbben fenn, egy pazarul berendezett elsőemeleti szobában, miután magunkra zártam az ajtót és gyöngéden megöleltem az asszonyt, az ajkát nyújtotta felém és a csók közben ezt mondta:

— Őt napja nézem, hogy milyen csodálatos komoly szemed van.

III.

Ugy egyeztünk meg, hogy ő már reggel kilenckor visszatér a hajóra, én pedig csak tizenegy órakor megyek. Hogy kilenctől 11-ig két óra telik el, ezt akkor éreztem legerősebben. Ott töltöttem ezt a két órát a kávéház terraszán, ugyanannál az asztalnál, ahol előző napon a fagyaltot ettük s ahol először fogtam meg forró kis kezét. És teli voltam elégedett boldogsággal. Az utunk még két hétig tart — Istenem, mily perspektíva! Micsoda földöntúli gyönyörűség lesz ezzel a csodás asszonynyal bejárni a görög tengereket, micsoda

édes beszélgetéseink lesznek éjszakánként a fedélzeten, mily Isteneknek való ébredés reggel . . .

Nagyon nehezen telt a két óra. Nekivágtam hát a városnak s ami kedvest és szépet találtam, megvásároltam az asszonynak. Virágot, legyezőket, a legjobb cigarettát, csupa színes és vidám semmiséget. Vásárlás közben arra gondoltam, hogy ha ez az asszony beleegyezik, elmegyek vele Párisba. Nem törődöm a miniszteriummal, a pesti társasággal, az egész világgal. Ezzel a teremtéssel élni a legnagyobb földi jó — ezt gondoltam. Nem tudtam kicsoda, honnan jön, hová megy, a nevét se ismerem, az én számomra ez a nő nem volt egyéb, mint a szerelem.

Háromnegyed tizenegykor elindultam a kikötő felé. Allig vettem észre, mi or a hajóra mentem. A ki- és berakodás utolsó órájában nagy volt a zürzavar és én észrevétlenül jutottam el a kajütömhöz, ahová leletem a bevásárolt holmit. Az asszonyt nem láttam. Bizonyára becsúszott a kajütjébe. Szomorúan gondoltam arra, hogy ebédig talán nem is láthatom.

Délben elindult a hajó és én még mindig nem láttam. Neki vágtunk a nyílt tengernek és én a fedélzetről jóleső bánatosággal néztem a városka felé, ahol életem legboldogabb éjszakáját töltöttem. Aztán lementem a fülkémbe, hogy ebédhez ülözsem.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 4. —

Központi szálloda. Bauer Ernő igazgató Borossebes. — Libling Ede utazó Bécs. — Nuszbaum Zsiga birtokos Borossebes — Rayna Ignác gabonakereskedő Budapest. — Hoänder Samu birtokos Csermő. — Horváth Döme dr. tanár Nagyvárad. — Rinyei József utazó Bécs. — Weisz Ignác magánzó neje Almos. — Özv. Langer Lajos magánzó neje Budapest. — Element Ernő utazó Budapest. — Rónay Ernő birtokos Kiszombor. — Hatsek Jakab utazó Budapest. — Balázs Samu utazó Budapest. — Basch Simon birtokos Füzeggyarmat. — Rónai József lapszerkesztő Facset. — Harsányi Márton szabó Pécska. — Bagossy Gábor kereskedő Csongrád. — Ifj. Vajda Simon utazó Szeged. — Pintir András magánzó Temesvár. — Trabu János vasügynök Budapest. — Vadász Samu utazó Budapest. — Feinkuchen Bernát birtokos Berza. — Gelles Ignác utazó Sopron. — Singer Armin utazó Budapest. — Lusztig Károly utazó Bécs. — Csiky C birtokos Gyergyószentmiklós. — V. Vágh János főhadnagy Budapest. — Hermansky Emil utazó Bécs.

NYILTTÉR.*

Gyártja: SZÉNÁSY BÉLA

Kijeszkező- és papírnemű-gyára

Budapest, IV., Ferecziek-tére 9.

1927

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny szöveteket
35% megtakarítással árusítunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Fiuk részére maradékok kaphatók.

Iskolakönyvek

1906/7-re

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Arad, Andrásy-tér 20. (Fischer-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy üzletemben

iskola- könyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek részére az előirt legújabb kiadásokban, tiszta és kifogástalan állapotban

használtan is,

félárban,

leggondosabban fertőtlenítve kaphatók. — Minden tölem vásárolt tankönyv használhatóságáért szavatolok.

Az összes tanszerek u. m.:

füzetek, rajztömbök,

. vonalzó, körző,

festékek, táskák, stb.

elsőrendű minőségben, nagy választékban vannak raktáron.

Igen jutányos árak,

376

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedő.

Magyar királyi Államvasutak Üzletvezetőség Aradon.

22598—1906. II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános pályázatot hirdet a nagyvárad-szolnoki vonalon Püspökladány és Karcag állomások közt a 972—988. sz. szelv. közt épülő püspökladányi pusztá kitérő, valamint arad tévisi vonalán Zám és Maros Ilye állomások között az 1140—1150. sz. szelv. közt épülő „Jófó” forgalmi kitérőn létesítendő magasépitményekre és az azzal kapcsolatos munkákra.

A költségszámítások a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában valamint a „Jófó” vonatkozó még a piskii osztálymérnökségnél a P. Ladány-Pusztá kitérőre vonatkozó a p. Ladányi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt külön-külön 2 korona tetfizése mellett átvehető és a vonatkozó tervet megtekinthetők.

Az ajánlatokat állomásonként külön-külön legkésőbb 1906. évi szeptember hó 20. ig déli 12 óráig kell benyújtani a fenti üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatok egy koronás az ajánlat mellékletei ivenkint 30 fillér bélyeggel látandók és a következő felirattal legyenek:

„Ajánlat a magyar királyi államvasutak „Jófó” forgalmi kitérőn, illetve püspökladányi pusztá kitérőn előállítandó magas építményi munkákra.

Az előállítandó magas építmények püspökladányi pusztá kitérőn a következők:

Egy kettős emeletes órház 4 lakó számára.

Egy kettős melléképület altszettek részére.

Egy kettős melléképület szolgák részére.

Egy sütőkemence, egy órházi kut, és 2 darab falazott szolgálati helyiség.

Jófó forgalmi kitérőn a magasépitmények ugyanazok csak 2 db szolgálati helyiség helyett 8 db. szükségeltetik.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1906. évi szeptember hó 19. én déli 12 óráig 1200 korona azaz Egerkeresztösszáz korona bánatpénzt kell letenni a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Távíratúton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és a bánatpénzek tértí vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázat lejártának határidejétől számított 2 hétben állapítatik meg.

A bánatpénzek visszadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1906. évi szeptember hó 1-én.

2305

Az Üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

INGUSZLÉS FIA

könyv- és papirkereskedése

Arad, Weitzer János-u.

Iskolakönyvek

az összes helybeli tanintézetek részére:

használt, igen jó
karban levő tan-
könyvek fél árban

kaphatók,

új iskolai könyvek
teljes raktára.

A legújabb előirt kiadásokban.

Füzetek,

2261

rajztömbök,

rajzeszközök

előirt minőségben kaphatók

Inguszl. és Fia

könyv- és papirkereskedésben.

Az összes író, rajzszerék
magyar gyártmányok!

Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére ő cs. és kir. Fensége József főherceg véd-
nöksége alatt mint szövetkezet

Budapest, IV., Váci-utca 34. szám.

T. cz.

Van szerencsénk értesíteni, hogy aradi vezérképviselőségünket

Kaufman Sándor urra, **Boros Béni-tér 7. sz.**

ruháztuk át s kérjük tisztelt feleinket, miszerint vezérképviselőségünket továbbra is nagyrabecsült bizalmukkal megtisztelni szíveskedjenek.

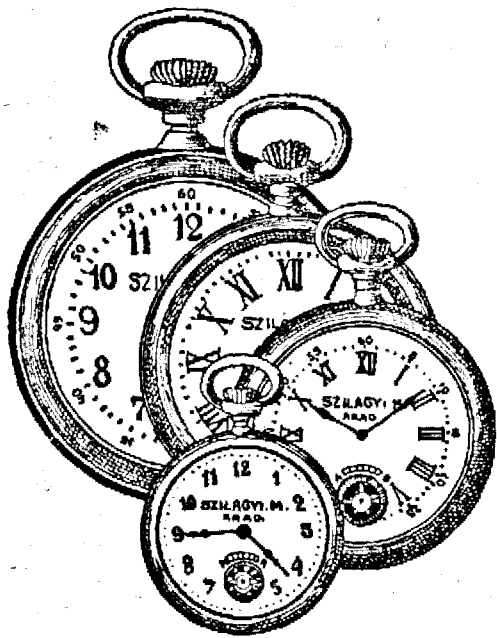
Budapest, 1906. évi szeptember hó.

Kiváló tisztelettel

2308

Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére mint szövetkezet.

Ugyanott komoly üzletszerzők kerestetnek.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb.

**óra-javító
műhelye**

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák
3 évi jótállás mellett.

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen

gyógyszerész

Arad, Deák Ferencz-utca.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és tehérmű
új áruháza

a József főherceg-uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TARSÁ a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

DIYATÁRU ÜZLETE

ARAD,

== SZÍNHÁZ ÉPÜLET. ==

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

őszii bevásárlásomról

visszaérkeztem és legujabb mintájú szövetek, blouse és pongyola kelmék, valamint legjobb vásznak igen nagy választékban vannak raktáron.

Fekete és színes Costum kelmém 120 es 140 cm. szélességben meglepő szép kivitelben érkeztek.

Legujabb diszek és ruha hozzávalók legnagyobb választéka.

872

Telefonszám 10.

3240—1906. sz.

Hizott süldő sertés eladás.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokon 5 falkában elhelyezett 1220 darab ártány és herélt kocza hizott süldősértés 1906. évi szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatóság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladásra kerül.

Ajánlat tehető az összes sertésekre falkánként külön, de de az egyes falkákra is.

A sajátkezüleg aláírott, egy koronás bélyeggel felszerelt és az ajánlati ár 5%-ának megfelelő hánatpénzzel ellátott ajánlatok a fent kitett határidőig a ménésbirtok igazgatóságához Mezőhegyesen adandók be.

A részletes eladási feltételek a földmívelésügyi Miniszterium IV. B. 1. ügyosztályában, valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságánál betekintheők, vagy kívánatra megküldetnek.

A sertések ugyanezen ménésbirtokon megsejmelhetők.

Budapest, 1906. évi augusztus hó.

2307

Mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok
igazgatósága.

Telefon sz. 96.

Telefon sz. 96.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.

1906. évi Modellek

„Puch”, „Proziosa” és „Helikal Premier”

kerékpárok.

Valódi „Singer” és „Pfaff”

varrógépek

és választékban a raktáron.

Gramophonok és lemezek, „Odeon”, „Zomophon” és „Columbia” lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.

Hammer Vilmos

villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7.

1023

Magyarnak Pécs — Németnek Bécs.

Ne küldjük pénzünket külföldre.

Kockázat kizárva!

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek vagy a pénz visszaadatik.

1372. szám.

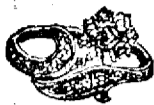
Legszébb, legdivatosabb japán gyűrű, valódi szerencse crisopras kővel 24 kor.

Szerencse opálgűrű, gyönyörű kivitelben, 14 kar. tiszta aranyból.

Duplafedelű finom 14 kar. női aranyóra, gyönyörű kivitelben, igen finom szerkezettel 32 kor. Erősebb minőségben 40 korona.

1537 szám.

Gazdagon kirakott brilliánt gyűrű, a közepén smaragd vagy rubin 300 korona.

696/1404. szám.

Legkedvesebb emlékgyűrű, valódi arany, 3 opálkőves lógóval 12 korona.

1534. szám.

Művészes kivitelű brilliánt rubin vagy safír gyűrű 280 korona.

1532. szám.

Gyönyörű művi és legszép ragyogású brilliánt gyűrű 4 nagyobb és 9 kisebb kővel 250 korona.

Hazánk első és legnagyobb ékszer-, óra-, látszer- és iparműveszeti tárgyak telepe

SCHÖNWALD IMRE

magyar órasmester, ékszergyáros és látszerész PÉCS.

Lábizzadás Kézizzadás
biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle
ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatos eredménnyel használtatik mindenféle bőrkeményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogósepp. Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magyar Szabadságharc Története.

Riz 1848—49-iki szabadságharc legrészletesebb leírása.

..... IRTA!
GRACZA GYÖRGY.

5 hatalmas nagyalakú kötetből áll.

A tudós készségével és kritikájával, de a hazafi lelkesedésével megírt mű, melynek képei egész múzeumát teszik a szabadságharc emlékeinek. Okiratok és levelek hasonmásainak gyűjteménye. A szabadságharc idejében készült kiáltványok és egyéb nyomtatványok tára.

Minden hely, épület és szereplő egyén meg van örökítve benne.

Ára a budai honvédsereg-dombornyomású másával diszitett remek kötésben 70 korona.

Havi részlet 4 korona.

Előfizetési-iv!

Keltemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, ezenal megrendelem Gracza György A Magyar Szabadságharc Története című művet, a mely 5 hatalmas nagyalakú kötetből áll. A teljes mű ára a budai honvédsereg dombornyomású másával diszitett remek kötésben 70 korona és 4 korona havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételére esedékesé válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezenal megrendelem a fentnevezetti munkát _____ koronás vételárért, a teljes mű átvételének biztosítására mellett, fizetendő havi _____ koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg _____

könyvkereskedésnél.
Szébbé megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és hely: _____

Név és aláírás: _____

Tessék olvasni a hátán alól!

Am 22. díjnyelvű 20. tiszta értelműben helyesírás.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A K I N K

Ismeretség híján

Ásarlásra,
nevelésre,
érettségire,
nyelvtanra,
egyébre,
tanásra,
gazdálkodásra,
készenre,
vállalkozásra,
kerti munkára.

külsőre,
gazdaságra,
szakácsokra,
szobaleányra,
házi- vagy
irodai munkára,
pénzügyre,
házmesterre,
stb.-re
van szükség.

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban és az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetősi

rovátát használja.

Eladó ház!

Világos főutcáján egy teljesen jó karban levő 10 évig adómentes ház, melyben szép üzlethelyiségek vannak, azonnal eladó. Értekezni Kovaszinczon Tóth Lajos kereskedőnél. 2288

Intelligens uri családnál

3-4 középiskolai tanuló teljes ellátásban részesül. Instructor a háznál. Zongora használat. Esetleg egy különbejárattal uttorozott szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Mandl Ferencz

érczfényező és mázó

Aradon, Boczkó-utca 11. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgymint: fürdőkamrákat, fürdőszobákat, vasbutorokat, fabutorokat, vízkannákat, tálcákat, kályhavédőket, fahasarakat, aranyozásokat, márványozást és függőlámpák bronzírozását, majolika festését fára, érczre, diszes kivitelben; felderítések minden színben a legszecsesszűsobb kivitelben olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett.

Pényező és mázótanuló felvétetik.

Családi lakóház.

6 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek, november 1-re kiadó. — Bővebbet Halász-utca 16. 2247

Ispáni,

főtulgyelői, vagy erdőkezelői állást keresek, 34 éves vagyok, nős, 12 évi ispáni prakszóm van, földműves iskolát végeztem, románul beszélek, igényem szerény. Pataky István, Bajóth, (Esztergom m). 2280

LIFKA-féle

Elektro-Bioskop

a Boczkó-utcán

egyedül álló szórakoztató intézmény.

Fényes villanyvilágítás.

Naponta 3 előadás:

7, 8 és 9 órákor este. Vasárnap és ünnepnapokon d. u. 3-tól óránként.

Minden 2-ik nap teljesen új műsor.

Ülőhelyek felnőtteknek: I. hely 80 fill., II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Tíz éven aluli gyermekeknek: I. hely 40 fill., II. hely 20 fill. Katonáknak örmestertől lefelé a III. helyen 20 fillér.

Tisztelettel:

Lifka Ernesztin,

2204

tulajdonos.

Minden utánzat vagy utánnyomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csakis a zöld apáca védjeggyel. Törvényileg védve. Kiválóan híres és feltűnőhatatlan szer emésztési zavarok, gyomorgöröcsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patentzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve.

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, sebesülés avagy mindenféle daganat ellen. 2 tégely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi.

Thierry A. gyógytára Pregreda, Rohits Bauerbrunn mellett. Füzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: Budapesten Török József és Egger Leó uraknál és G. Földes Kelemené Arad.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a csónanyzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos m. kir. zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9-12-ig, d. u. 4-6-ig tartanak.

TANÁRI KAR:

BAYER BETTELHEIM IDA (főtulgyelőnök, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czímbalom.
KLEIN SANDORNE zongora.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNE LENGYEL ERZSI, zongora és zene elmélet.

SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mely-hegedű és zenekar iskola.
UNGER MUR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
WEIHART AURORA, ragán ének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2140

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.

Az igazgatóság.

Lampionok

20 fillértől, congett és serpentin kapható Inguéz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon, Weltzer János utca. Telefon 517. 285

Három jó karban levő

harisnyakötőgép minden hozzátartozóval, minden áron eladó. Mezőtekinthető Gauber József tulajdonosnál, Makón. 2284

Telefon 556.

Tűzifa

kartellen kívül

Első osztályu bükkhasáb tűzifa Waggononkint jutányos árban kapható

Szilágyi és Társa

2167 özégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. szám.

(Dengli ház.)

Egy gyakornok

azonnali belépésre kerestetik.

Ügyes ruha varrónő

ajánkozik házakhoz, helyben vagy vidékre. L. kása Arad, Batthyányi-utca 17. szám. 2809

Keresek

az itteni vasutépítésre élelmezési, kaszinó és vendéglő részére fiatal, ügyes cauczióképes

egyént,

kinek a kenyér üzletet is vezetnie kell.

Sürgős ajánlatok Kádár Gyula, Cs.-Szt.-Domokos küldendők, vagy bővebb információt ad Kohn Béla, Arad, Kossuth utca sarok. 2808

Főraktár Aradon:

3482

Földes Kelemen gyógytárában.